

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1994

Pratiques

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- ☐ Coloured pages/
Pages de couleur
- ☐ Pages damaged/
Pages endommagées
- ☒ Pages restored and/or laminated/
Pages restaurées et/ou pelliculées
- ☒ Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées
- ☐ Pages detached/
Pages détachées
- ☒ Showthrough/
Transparence
- ☐ Quality of print varies/
Qualité inégale de l'impression
- ☐ Continuous pagination/
Pagination continue
- ☐ Includes index(es)/
Comprend un (des) index
- Title on header taken from: /
Le titre de l'en-tête provient:
- ☐ Title page of issue/
Page de titre de la livraison
- ☐ Caption of issue/
Titre de départ de la livraison
- ☐ Masthead/
Générique (périodiques) de la livraison

Title on header taken from: /
Le titre de l'en-tête provient:

- ☐ Title page of issue/
Page de titre de la livraison
- ☐ Caption of issue/
Titre de départ de la livraison

☐ Masthead/
Générique (périodiques) de la livraison

A number line starting at 10 and ending at 32, with major tick marks every 2 units. The line is divided into 11 equal segments. Above the line, the numbers 10x, 14x, 18x, 22x, 26x, and 30x are written. Below the line, the numbers 12x, 16x, 20x, 24x, 28x, and 32x are written. A diagonal slash is drawn in the segment between 14x and 16x.

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

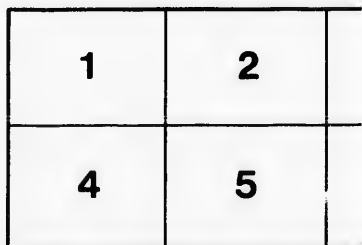
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol ➡ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▼ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

ced thanks

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la
générosité de:

da

Bibliothèque nationale du Canada

quality
legibility
n the

Les images suivantes ont été reproduites avec le
plus grand soin, compte tenu de la condition et
de la netteté de l'exemplaire filmé, et en
conformité avec les conditions du contrat de
filmage.

are filmed
ing on
d impres-
te. All
ing on the
mpres-
a printed

Les exemplaires originaux dont la couverture en
papier est imprimée sont filmés en commençant
par le premier plat et en terminant soit par la
dernière page qui comporte une empreinte
d'impression ou d'illustration, soit par le second
plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires
originaux sont filmés en commençant par la
première page qui comporte une empreinte
d'impression ou d'illustration et en terminant par
la dernière page qui comporte une telle
empreinte.

iche
"CON-
END"),

Un des symboles suivants apparaîtra sur la
dernière image de chaque microfiche, selon le
cas: le symbole ➡ signifie "A SUIVRE", le
symbole ▼ signifie "FIN".

d at
ge to be
med
left to
as as
ate the

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être
filmés à des taux de réduction différents.
Lorsque le document est trop grand pour être
reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir
de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite,
et de haut en bas, en prenant le nombre
d'images nécessaire. Les diagrammes suivants
illustrent la méthode.

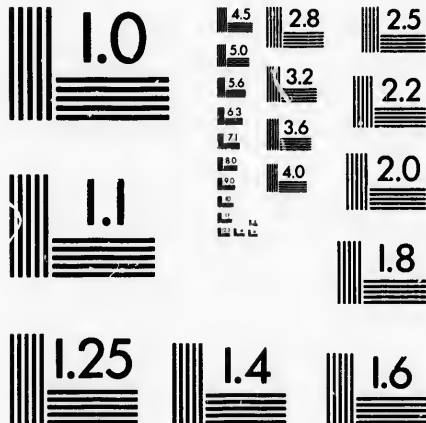
	3
--	---

1
2
3

1	2	3
4	5	6

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

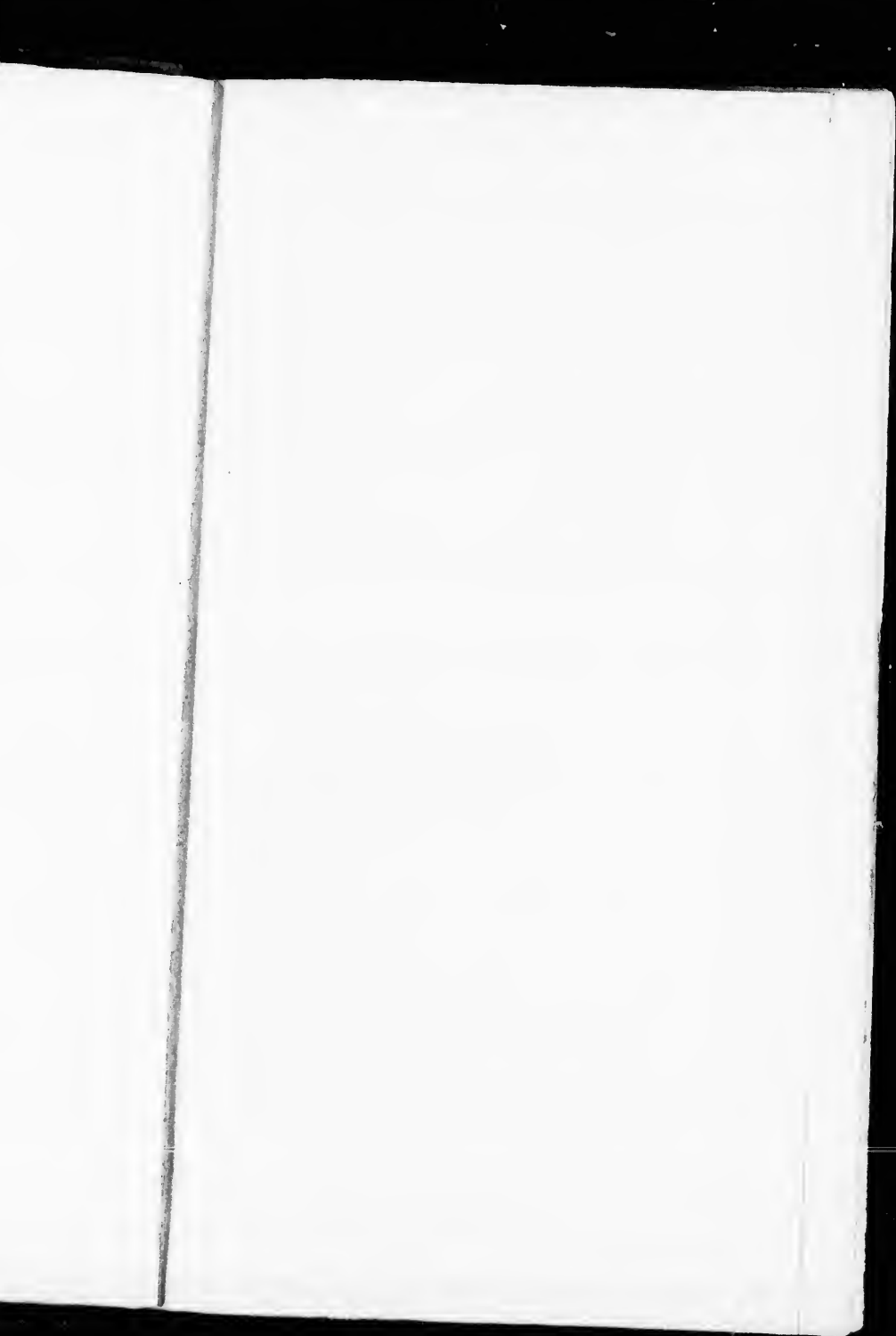

APPLIED IMAGE, Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

LHUR

A

PICTVRA VEL DELINEATIO H
vectorum, una cum eorum

ELINEATIO HOMINVM NVPER EX ANGLIA AD-
um, una cum eorum armis, tentoriis, & naviculis.

PICTURA VEAD-

M
FO
AN
or

Ex

D.

Cum

DE

MARTINI
FORBISSERI
ANGLI NAVIGATI-
ONE IN REGIONES OCCI-
DENTIS ET SEPTEN-
TRIONIS.

Narratio historica,
Ex Gallico sermone in La-
tinum translata

per
D. JOAN. THO. FREIGIVM.

Cum gratia & privilegio Imperiali.

CID. IO. XXC.

VIRO AMPLISSIMO,
DOMINO HIERONYMO
PAVMGARTNERO, SEPTEMVI-
ro Reip. Noriberg. & Scholarchæ
Gymnasii Altorfien-
sium,

IOAN. THOMAS FREIGIVS S.

NAVIGATIONES
in usitata, quæ superiore
proximo seculo per homi-
nes ingenii magnitudine
et animi fortitudine præ-
stantes in usum revocatae
sunt, meritò disputationem plenam ju-
cunditatis & oblectationis pepererunt,
an tot insula, totq; regiones intra centum
annos propemodum detectæ, veteribus co-
gnitæ fuerint. Etsi autem ipsa novi orbis
appellatio, satis indicare videatur, anti-
quos de ipso aut nihil aut perparum sci-
visse, præsertim cum in veterum commen-
tariis altum de eo silentium sit: in eam
tamen opinionem veni, ut existimem no-

vum, quem vocant, orbem antiquis non omnino ignotum fuisse. Nam ut à Platone, philosophorum Deo, potissimum incipiam, ait is in Timæo, seu quisquis ejus libri autor fuit, insulam in occidente Atlanticam fuisse extra columnas Herculis, Africa & Asia longè majorem. Sic enim ait: Ἦν ποτε δύναμις ὑβρὶς πρὸς ὁμένη ἅμα Ἰπὶ πᾶσαν εὐρώπην καὶ ἀσίαν, ἔξωθεν ὁρμηθεῖσα ἐκ τῆς ἀτλαντικοῦ πελάγους. (τότε γὰρ πρὸς ὅσιμον ἦν τὸ ἐκεῖ πέλαγος) νῆσον γὰρ πρὸς τὴν σῆμαλιν εἶχεν ὁ καλεῖται Ἡρακλέους σῆλαι. ἢ ἢ νῆσον λιβύης ἢ καὶ ἀσίας μεζών, ἐν ἣ τῇ ἀτλαντίδι ταύτη νήσω, μεγάλη σωῆσι καὶ θαυμαστὴ δύναμις βασιλέων, κρατοῦσα μὲν ἀπάσης τῆς νήσου, πολλῶν ἢ ἄλλων νήσων ἐν μερῶν τῆς ἡπείρου. Idem prope modū in Critia scribit. Antiquior autem illo Homerus, cum duplices Æthiopas faciat, ad occidentalem illam insulam respexisse videtur, Sic enim ait:

Αἰθιοπας, τὸ διχθαῖ δαδαία) ἔχεται ἀνδρῶν.

Ne autem de Africa Æthiopibus id tantum intelligi possit, facit Crates apud Strabonem libro primo: ubi Strabo ipse, qui hos Homeri versus ex sententia Cratetis interpretatur, sic ait: ὥς περ ἐν οἱ παρ' ἡμῶν αἰθιοπες εἶσι λέγοντες οἱ πρὸς μισημβρίαν

κεκλιμέ-

κεκλιμέ
ἄλλων
καὶ πέρα
της τῆς
τῆς τῆς
καὶ δὲ
ἀνοβί
merid
tremo
etiam
alios q
tremo.
quoq;
gemin
morat
2. de
nation
co, qu
Gades
grinat
nimiru
admir
gation
gyptum
secund
ejus fan
ximè a

etiquis non
ut à Plato-
um incipi-
is ejus libri
te Atlan-
rculis, A-

Sic enim
ἡ ἀμα ὅτι
μηθεῖσα ἐκ
πρέσιμον
ἔστιμα
νῆλι-
αντίδι τῶν
δύναμις
σῶν, πολλῶν
em prope-
r autem
iipas fa-
ulam re-

αι ἀνδρῶν.
pibus id
tes apud
abo ipse,
tia Cra-
ἐν οἱ παρ
πρβρίαν
κεκλιμέ-

κεκλιμένοι παρ' ὅλην τὴν οἰκούμενην, ἔχρατοι τ'
ἄλλων παροικούντες τ' ὠκεανόν: ἔτιως οἷε) δεῖν
ἢ πέραν τ' ὠκεανοῦ νοεῖσθαι Ἰνίας αἰθιοπας ἐχρά-
τας τ' ἄλλων, τ' ἐν τῇ ἐτέρᾳ ἐν κράτῳ παροικεῖν-
τας τ' αὐτὸν τὸν ὠκεανόν. διτλῆς ὅτι εἶναι καὶ δι-
χρᾶ δὲ δάσθαι τὸ πρὸς τὸν ὠκεανόν. Hoc est: Sicut
à nobis ii dicuntur Ethiopes, qui versus
meridiem siti totius habitata terra in ex-
tremo ad Oceanum accolunt: ita putat
etiam trans Oceanum intelligendos esse
alios quosdam Ethiopes, reliquorum ex-
tremos, qui in altera temperata Zona ipsi
quoq; ad Oceanum habitent. Eos igitur
geminos esse & bifariam divisos. Sed me-
moratu dignius est, quod idem Strabo lib.
2. de Menelai Regis Gracorum peregri-
natione scribit ex Aristonico Grammati-
co, qui dicat eum circumnavigasse per
Gades usq; ad Indiam, tempus etiam pere-
grinationi accommodans, quòd οὐκταρο
nimirum anno redierit. Multò autem
admirabilius est, quod de Eudoxi navi-
gatione eodem libro refert. Is cum in A-
gyptum venisset, quo tempore Evergetes
secundus regnum tenebat: cum rege &
ejus familiaribus sermones contulit, ma-
ximè de sursum navigando Nilo. Fortè

tum à custodibus Arabici sinus, Indus quidam ad regem fuit allatus, dicentib. eum semimortuum à se inventum fuisse in navi solum, neq. se scire quis aut cujas esset, quòd sermonem ejus non intelligerent: Hunc igitur rex cōmendavit iis, qui eum linguam Gracam docerent, qua percepta, homo narravit ex India se navigantem recto cursu excidisse, atq. huc evasisse, sociis fame amissis: simulq. pollicitus est se navigationis ad Indos monstratorem fore iis, quibus eam rem rex demandaret, inter quos & Eudoxus fuit. Hic ad Indos cum donis navigavit, & eorum loco reportavit aromata ac lapides preciosos, quorū alios fluvii cum scrupis devehunt, alii effodiuntur concreti ex humore, ut apud nos crystalli. Caterū Eudoxus sua spe falsus fuit, Evergeta quicquid nave advexerat adimente. Mortuo Evergeta, uxor ejus Cleopatra tenuit regnum, rursusq. ab hac missus Eudoxus majore cum apparatu, ventis supra Æthiopiam est delatus: ubi cum ad quadam loca appulisset, animos incolarum sibi conciliavit frumenti, vini & caricarum largitione, quibus illi carebant: ab iisq. è contrà aquam

& na-

us, Indus qui-
centib. eum
fuisse in na-
tue ejus esset,
telligerent:
is, qui eum
a percepta,
avigantem
evasisse, so-
licitus est se-
ratorem fo-
mandaret,
ad Indos
um loco re-
s preciosos,
devehunt,
more, ut a-
xus sua spe
nave ad-
Evergeta,
num, rur-
ajore cum
opiam est
a appulsi-
liavit fru-
tione, qui-
rà aquam
& na-

& navigationis duces accepit, & vocabu-
la quadam descripsit: cumq; invenisset
summitatem prora è naufragio supersti-
tem, equo insculpto insignem, idq; cujus-
dam navi ab occasu advecti naufragi-
um esse inaudivisset, secum in reditu de-
tulit, salvusq; in Egyptum rediit, filio
Cleopatræ jam suscepto in regnum: & de-
nuò omnibus fuit spoliatus, cum comper-
tum esset multa ipsum intervertisse. Pro-
ra autem summitas ab ipso in emporium
delata, nauclerisq; exhibita est, fuitq; ab
his edoctus, Gaditanæ esse id navis. Nam
Gaditanorum mercatores ingentibus uti
navibus, pauperes parvis, quas equos ap-
pellent à prora insignibus, iisq; eos piscan-
di gratia usq; ad Lixum amnem circa
Maurusiam navigare: atque adeò qui-
dam nauclerorum lignum illud unius eo-
rum fuisse, qui ulterius à Lixo fluvio na-
vigant, neq; reversi fuerant. Ex his
Eudoxus collegit, posse Libyam navigio
circumiri: itaq; Cyzicum in patriam re-
versus, omnibusq; suis facultatibus navi
impositis navigationem instituit: primò
Dicaarchiam, inde Massiliam, ac reliqua
deinde ora maritima navigata Gades

pervenit. Vbiq; autem divulgato institu-
to, rem fecit, magnaq; navi comparata
et duabus scaphis lemborum piraticorum
similibus, impositis pueris symphoniacis,
medicis, aliisq; artificibus, Indiam versus
per altum navigavit, subvectus conti-
nentibus Favoniis. His autem, qui unà ve-
hebantur, ex navigatione defessis, invi-
tus ad terram secundo vento appulit, me-
tuens sibi ab aestuum marinorum vicibus.
Evenit autem quod metuerat. Subsedit
enim navis, sensim tamen, non subito solu-
ta: sed & merces prius & lignorum de-
inde major pars in terram fuit egesta. E
quibus lignis tertium confecit lembum,
assimilem quinquaginta remorum navi,
et navigavit usq; ad eos homines, qui ser-
mone e utebantur, quem antea literis ab
eo signatum fuisse retulimus. Id etiam ibi
animadvertit, hos homines ejusdem gen-
tis esse cum illis Ethiopibus, & esse simi-
les in Bocchi regno. Inde omissa ad Indos
navigatione rediit, interq; navigandum
annotavit insulam, quam aqua & arbo-
ribus bene instructā vidit. Cum in Mau-
russiam incolumis pervenisset, divenditis
lembis terrestri itinere ad Bocchum ivit,

eiq;

rato institu-
comparata
piraticorum
mphoniacis,
iam versus
ectus conti-
qui unà ve-
fessis, invi-
ppulit, me-
m vicibus.
t. Subsedet
subitò solu-
orum de-
egesta. E
lembum,
um navi,
es, qui ser-
literis ab
etiam ibi
dem gen-
esse simi-
ad Indos
gandum
& arbo-
in Mau-
venditis
um ivit.
eiq;

eiq; suscipienda hujus navigationis au-
tor fuit. Vicit tamen sententia familia-
rium, qui monebant, metuendum esse, ne
ditis hac ita aliorum insidiis opportuna
redderetur, cōmonstrato aditu iis qui ex-
trinssecus bellum inferre vellent. Itaque
ipse, cum audiret verbis se ad eam desti-
nari navigationem, futurum autem ut
in solam aliquam exponeretur insulam:
in Romanorum effugit provinciam, in-
deq; in Hispaniam. Tum rursus constru-
cta terete navi, & alia quinquaginta
remorum longa, ut illa per altum vehe-
retur, hac pone terram: impositis instru-
mentis rusticis, seminibus & architectis,
ad eandem circumnavigationem se con-
tulit, eo consilio, ut, si ea tardius succede-
ret, in prius annotata insula hyemaret,
consitisq; agris & perceptis fructibus, in-
itio propositam navigationem absolve-
ret. Hac Strabo de Eudoxi ~~ἡγεμονία~~ optan-
dum autem esset plura de hac Eudoxi na-
vigatione per illum annotata fuisse. Et
quanquam hac quoq; pauca suo quodam
instituto refellere conetur, non tamen in-
credibilem fuisse illam Eudoxi circumna-
vigationem, experientia nostri seculi am-
plissimo

plissimo testimonio comprobavit. Accedit
 & autoritas Plinii, qui lib. 2. cap. 67. ait,
 à Gadibus columnisq; Herculis, Hispania
 & Galliarum circuitu, suo tempore totum
 navigatum fuisse occidentem. Septentri-
 onalem vero Oceanum majore ex parte
 navigatum esse auspiciis Divi Augusti.
 Præterea ait Nepotem Cornelium auto-
 rem esse, Eudoxum quendam sua ætate,
 cum Ptolemaum Lathyrum fugeret, A-
 rabico sinu egressum, Gades usq; perve-
 Ætum: multoq; ante eum Calium Antipa-
 trum vidisse, qui navigarit ex Hispania
 in Æthiopiam commercii gratia. Eun-
 dem Nepotem de Septentrionali circuitu
 tradere ait, Q. Metello Celeri C. Afranii
 in consulatu collega, sed tñ Gallia procon-
 sul; Indos à rege Suevorum dono dados,
 qui ex India commercii causa navigan-
 tes, tempestatibus essent in Germaniam
 abrepti. Hac ille. Quin etiam sunt non-
 nulli, qui tempore Caesaris Augusti Ame-
 ricam notam fuisse existiment, argumen-
 to ejus quod Virgilius libro sexto Æneid.
 canit,

Facet extra sydera tellus,
 Extra anni solisq; vias, ubi cælifer Atlas
 Axem

vit. Accedit
.cap. 67. ait,
lis, Hispania
mpore totum
2. Septentri-
ore ex parte
vi Augusti.
elium auto-
r sua atate,
ugeret, A-
usq; perve-
um Antipa-
ex Hispania
atia. Eun-
ali circuitu
i C. Afranii
llia procon-
dono datos,
i navigan-
ermaniam
sunt non-
Augusti Ame-
argumen-
to Aeneid.

ra tellus,
fer Atlas
Axem

*Axem humero torquet stellis ardentibus
aptum.*

Nam quod hac Servius de *Aethiopia
Maurorum*, apud quos *Atlas* mons est,
intelligit: germana nugæ sunt: cum Ma-
ro haud dubiè *Atlanticam Platonis insu-
lam* his versibus describat, quam extra
Zodiacum tam versus *Septentrionem*
quàm versus *Meridiem* se extendere sci-
ebat. Nec omittendum aut contemnen-
dum est quod *Aristoteles* in libello περὶ θα-
μασίων ἀκασμάτων, hoc est, de mirandis in
natura auditis refert. Εν τῇ θαλάσῃ τῇ
ἐξ ἡρακλείων σιλῶν φασι ὑπὸ Καρχηδονίων νῆ-
σον εὐρεθῆναι ἐρήμην, ἔχουσαν ὕλῃ τε παντοδαπῇ
καὶ ποταμὸς πλωτὸς καὶ τοῖς λοιποῖς καρποῖς θα-
μασὴν, ἀπέχουσαν ὅσων ἡμερῶν, ἐν ἧ ἐπι-
μιστομένων τῇ Καρχηδονίων πλεονάκεις διὰ τὴν
εὐδαιμονίαν, ἐνίαν γέ μιν καὶ οἰκόντων, τὰς περ-
εσῶτας τῇ Καρχηδονίων ἀπέπαυθ' θανάτῳ ζη-
μιῶν τὰς εἰς αὐτὴν πλευσσόμενας, ὥς τὰς ἐνοικούν-
τας πάντας ἀφείναι, ἵνα μὴ διατελῶσι μηδὲ πλῆ-
θος συσραφέν ἐπ' αὐτῶν ὅππῃ τιμὴ νῆσον, κυρίας τό-
χῃ, καὶ τιμὴ τῇ Καρχηδονίων εὐδαιμονίαν ἀφέλῃ).
Hoc est, ut *Pirckheimerus* interpretatus est:
*Trans Herculis columnas in eo mari, quod
Atlanticum dicitur, inventam quandam
insulam*

insulam à Carthaginiensium mercatori-
bus olim fuisse inquit, à nullis id tem-
poris habitatam, praterquam à feris, &
propterea sylvestrem admodum & mul-
tis refertam arboribus: alioqui flumini-
bus plurimis ad navigandum aptissimis
plenam, ac incredibili quadam omnium
rerum nascentiū ubertate profluentem,
sed remotam à continenti plurium die-
rum navigatione. Ad quam cum nonnul-
li Carthaginiensium mercatores fortè ac-
cessissent, captiq; ejus loci fertilitate ac a-
eris clementia, ibi sedem fixissent: com-
motos ob id Carthaginenses, ferunt sta-
tim consilio publico decrevisse, morte in-
dicta, ne quis posthac illuc navigare au-
deret: & qui jam erant, jussisse statim in-
terfici (Pyrckaimerus videtur legisse ἀπο-
κτεῖναι) ne ipsius insula fama perveniret
ad alias nationes, submitterenturq; ali-
cui fortiori imperio, ac fieret quasi oppu-
gnaculum quoddam adversus eorum li-
bertatem. Et in eodem libello circa finem
ferè ait: λέγασι περὶ Φόινικας τὰς κατοικούν-
τας τὰ γαίδικα καλέμενα, ἔξω πλέοντας ἡρα-
κλείων σηλῶν ἀπηλιώτη ἀνέμῳ ἡμέρας τέττα-
ρας, παραγίνεσθαι εἰς Ἰνῆας τοπὰς ἐρημὰς, θρύ-
κας

mercatori-
ullis id tem-
m à feris, &
um & mul-
ui flumini-
aptissimis
m omnium
ofluentem,
erium die-
m nonnul-
s fortè ac-
itate ac a-
tent: com-
runt sta-
morte in-
gare au-
latim in-
gisse & πο-
rveniret
urg, ali-
si oppu-
orum li-
a finem
κατοιχέν-
τας ήρα-
us τίηα-
ς, θρύς
και

και ούκους πλήρεις, ὅς ὅταν μὲν ἄμπωλις ἦ,
βαπτιζέσθαι, ὅταν ὅ πλημμύρα, καθυκαλύζεσθαι.
ὅφ' ὧν ευρίσκεσθαι ὑπερβάλλον θύνων πλῆθος.
Ἐ τοῖς μεγέθεσι καὶ τοῖς πάχεσιν ἄπιστον ἵπποκεί-
λωσιν, ὅς ταραχέοντες ἔσωληθέντες εἰς ἀγρεῖα,
διακομίζουσιν εἰς Καρχηδόνα, ὧν Καρχηδόνιοι
μόνον ἐπιῖν) τῷ ἐξαγωγῇ, ἀλλὰ διὰ τῷ ἀ-
ρετῷ ἦν ἔχουσι καὶ τῷ βρώσιν, αὐτοὶ καταναλί-
σκουσι. Hoc est, ut idem interpretatus est:
Ajunt etiā Phœnices illos, qui ultima Ga-
dium incolunt, cum trans Herculis colu-
mnas per dies quatuor enavigasset, ven-
to maximo Apeliote tracti, applicuisse tan-
dem ad loca quaedam inculta prorsus ac
deserta, verum plena multa illuvie, &
continuo penè conquassata motu: ea ubi
cessaverit æstus, facile conspici posse, sed re-
deunte immergi: in quibus invenisse eos
affirmant incredibilem quandam Thyn-
norum multitudinem, magnitudine qui-
dem et amplitudine admirabili. Tum ve-
rò ab his laqueos parari cepisse, quibus ca-
perentur: captos autem membratim con-
cidere, atq; eorum carnes deficcare pau-
latim consuevisse, ac demum in vasis re-
conditos, deferre Carthaginem. Verum
à Carthaginensibus non exportari ulte-
rius

rius è civitate, sed potius eos domi consu-
mere, ob eam quam ferunt hujusmodi pi-
utes in conviviiis dignitatem & excellen-
tiam de se prestare. Nec verò prophano-
rum duntaxat autorum, sed sacrarum
etiam literarum testimonio uti hac in re
possumus. Nam ubi lib. 3. Regum cap. 9.
mentio fit insula Ophir, ex qua classis Sa-
lomonis aurum advexerit: ibi hanc re-
gionem India pleriq; intelligunt, recentio-
res verò Hispaniolam in novo orbe versu
occidentem inventam: quam ab Heber
nepote Ophir (de quo Genes. 10.) dictam alii
esse autumant. His igitur & tot philoso-
phorum, poëtarum, Geographorū, Gram-
maticorum, sacrarum literarum testimo-
niis constat illum novum orbem veteribus illud
quoq; non prorsus ignotum fuisse. Quæ au-
tem causa fuerit, cur illa navigatio tan-
diu intermissa sit, incertum est. Credibile
tamen est vel regum civitatumq; interrunt.
dictis illis id accidisse, vel ob Romani im-
perii inclinationem, cum totus orbis noster a vari-
bellis & vastationibus Gothorum, Vandalorum,
Longobardorum arderet: & Tur-
cici imperii incrementum, omnes vires & Chris-
tophoro
cogitationes Europæ in se converteret. Sed oressum
ntcunqam: no

os domi consu-
 huiusmodi pi-
 m & excellen-
 erò prophano.
 sed sacrarum
 outi hac in re
 Regum cap. 9
 qua classis Sa-
 : ibi hanc re-
 unt, recentio-
 o orbe versu
 m ab Heber
 . 10.) dictam
 & tot philoso-
 horū, Gram-
 rum testimo-
 em veteribu
 isse. Quae au-
 vigatio tan-
 st. Credibilis-
 tumq; inter-
 Romani im-
 s orbis noste-
 um, Vandalan-
 ret: & Tur-
 nes vires & Ch-
 erteret. Sed o-
 utcunq; am:

se res ista habeat, hoc proximo se-
 culo magna ex parte ista regiones rursus
 dete ta sunt insatiabili Hispanorum cu-
 piditate, sed autore & inventore Christo-
 phoro Columbo Genuense, qui primus Fer-
 dinando & Isabella regibus Hispaniarū,
 novū orbem investigavit anno c. 1492. cccc-
 xcii. & Cubam, Hispaniolam, Cubagu-
 am, insulas: item Veraguam & Vrabam
 Indicae continentis provincias detexit.
 Hunc sub Carolo Quinto Imp. secuti sunt
 alii. Cortesius enim novam Hispaniam &
 Mexicanum Montezuma regnum: Val-
 boa mare australe, quod vulgò mare del
 Sur dicitur: Pizarrus Peruanum ingens
 Attabaliba regnum: Magellanes
 à suo nomine fretum:
 Legionensis Floridam provin-
 Fernandes Jucatanam aperue-
 Et sanè magnum hoc nostri seculi
 videri posset, nisi statim fæda
 ingluvie, diraq; ducum inter se
 inquitatumq; fuisset.
 post primam illam pugnam, inter
 Christophorum Columbum et Franciscum
 in insula Hispaniola commis-
 qui Peruanam il-

lam terram cepere (ut Lullus Balearicus
annotavit) & in illa gubernanda sibi
succedere, mutuis cadibus omnes ferè con-
fecti sunt? Nā Franciscus Pizarrus stran-
gulavit Almagrum: Pizarrum vicissim
necavit filius Almagri: hunc postea Va-
sca decollavit: Vascam cepit Blasco pro-
rex: hunc in praelio interfecit frater Pi-
zarri: Pizarrus tandem à Vasca capi-
tali supplicio affectus est. Rectè enim So-
phocles in *Antigona*.

Οὐδέν γδ' ἀνθρώποισιν οἶον ἄργον
Κακὸν νόμισμα ἔβλασε: ἔπο καὶ πόλεις
Πορθεῖ, τὸ δ' ἀνδρας ἐξανίστησι δόμων,
Τὸ δ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλάσσει Φρένας
Χρηστὰς πρὸς αἰχρὰ πρᾶγμαθ' ἵστασθ' ἑρῶτ.
Πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν,
Καὶ παντὸς ἔργου δυοσέβειαν εἶδεναι.

Et Horatius lib. 3. Carm. oda 16.

Aurum per medios ire satellites
Et perrumpere amat saxa, potentius
Ictu fulmineo.

Crescentem sequitur cura pecuniam
Majorumq; fames.

Quod verò ad originem & stirpem
harum gentium attinet, in eam senten-
tiam aliquando delapsus sum, ut ex Cha-

us Balearicus
ernanda sibi
nes ferè con-
zarrus stran-
rrum vicissim
nc postea Va-
it Blasco pro-
cit frater Pi-
Vasca capi-
ctè enim So-

ὁ καὶ πόλεις
καὶ δόμων,
ἀλάστος φρένας
καὶ ἰσάουζ ἑρῶτ.
ποῖς ἔχειν,
ἰδέναι.
oda 16.
atellites
a, potentius
a pecuniam
& stirpen
eam senten-
e, ut ex Cha-

mi posteris deductas esse, et parentis male-
dictis ac diris irretitas, in hanc extre-
mam orbis partem, ab humanitate peni-
tus semotam, relegatas crediderim. Quā
meam sententiam mirabiliter confirma-
ri sensi, cum è Lerio navigationis Brasi-
liensis cap. 16. cognoscerem, eundem idem
sensisse sedecim annis antè, quàm Hispani
auctoris, qui historiam generalem Indie
scripsit, sententiam de eadem re eandem
cognovisset. Et sanè in his rerum obscuri-
tatibus nihil illa conjectura nobis magis
verisimile occurrit, vel potius nihil occur-
rere posse existimo. Hac de nostri seculi na-
vigationibus prefari volui, vir Amplissi-
me: ut nostrorum colloquiorum, quæ de his
rebus inter nos habita sæpè sunt, memori-
am renovarem, accommodatam ad eam
rem quam tuo hortatu aggressi sumus. Te
enim suadente & hortante navigatio-
nem illam Anglicanam è Gallico sermone
converti, quam Forbissèrius Anglus Se-
ptentrionem versus suscepit. Quæ quoni-
am te autore Latine loqui cepit, ad te
potissimum eundem redit: sed præstat Pi-
thoum ipsum exordientem et narrantem
Latine audire.

AD DOMINVM DE ALTO ET PVEL

MONASTERIO, COMMISSA-
rium rerum bellicarum or-
dinarium, Præ-
fatio

NICOLAI PITHOI, DO-
mini de Chamgoberto.

ON DVBITO QVIN, SI
homines isti, qui summum bonum
opibus & divitiis metiuntur, quicquid
illud Poëta semper in ore habent:

O cives cives, quarenda pecunia primum:
in hanc historiam inciderint: quam primum de
tot thesauris & immani opulentia, qua in Se-
ptentrionalis illius ora visceribus abstrusa est,
narrari audierint, statim beatos illius regionis
incolas existimaturi, & cum iisdem, quantum-
vis barbaris, suam conditionem libenter per-
mutaturi sint. Alii vero, qui miseras & cala-
mitates, quas plerumque ha immensa divitiae & o-
pes tanquam comites secum adducunt, conside-
rabunt: ut ciades illius populi & durissimam con-
ditionem deplorabunt, dicentque optandum, to-
tam illam malorum escam quam longissime ab
illis esse remotam. Nam pro sua prudentia, ani-
mis cogitationeque precipient, sibique videre vide-
buntur

N V M
P V E L

MISSA-
mor-

, DO-
to.

QVIN, SI
num bonum
tiuntur, quiq;
ore habent:

primum:
primum de
qua in Se-
abstrusa est,
lius regionis
quantum-
benter per-
rias & cala-
livitia & o-
nt, confide-
rimam con-
andum, to-
ngissime ab-
entia, ani-
dere vide-
buntur

buntur miseras gentes sub perpetuum durissima
servitutis jugum redactas, quae antea aureo
quodam seculo, summa libertate & dulcissimo
otio, longe ab inimicorum metu remoti, suo jure
fruebantur, contenti rebus quas terra ipsis sua
sponte suppeditabat. Deniq; superioris aetatis &
aliorum populorum tristissimis eventis animo
repetendis, de futuris conjecturam facientes, ne-
quaquam dubitabunt quin eadem aut similia
his expectanda & perpetienda sint. Existima-
bunt enim eos omnibus his rebus, quas possident,
spoliatum iri, futurumq; ut in manus incidant
exterorum, qui eos ex patria transportatos, col-
locaturi sint ubi sibi quam maxime expedierit.
Quin etiam nullum alium eorum usum futu-
rum, quam fossorum, ad excavandam scilicet
humum & rimanda terra viscera, ut detegant
thesauros, quos illa gremio suo abstrusos conte-
nit: utq; instar mulorum & jumentorum tra-
bant vexentq; auri massas sine ulla spe premii
aut mercedis. Vxores ipsorum & filia, impuro-
rum hominum violentiis & stupris objicientur,
inquiet: ipsi tributis onerati, ac naturali liber-
tate spoliati, in indignam servitutem abducen-
tur: tandemq; cum terra omnibus thesauris ex-
hausta, ipsi autem egregie suis bonis nudati fue-
runt, indignissimè voci praconis subiecti, plus of-
fenti addicentur. Et ut in pauca conferam,
hanc summam sua cogitationis isti facient, fore
cum his agatur, quemadmodum cum Indis &
his pluribus actum sit. Caterum it, qui saniore
B 4 iudicio

judicio preclari fuerint, oculos animi paulo altius ad
attollent, considerabuntq, quæ felicitas & pro-
speritas illis barbaris pro his thesauris in terra
visceribus latentibus, parata sit. Nam hujus a-
tatis homines ita comparati & lucri cupiditate
adeo inflammati sunt, ut sine spe alicujus emolu-
menti non facile aliquis reperiatur, qui naviga-
tionem suscipere velit in illas regiones, quæ frigo-
ribus torpent, montibus altissimis & glacie per-
petua rigent, majore anni parte luce & splen-
dore Solis carent, ubi calidissima æstatis tempe-
stas ita frigida est ut media apud nos hyems: ad-
eò ut, si ita liceat dicere, in natura contentum
facta videantur, ab hominibus barbaris, crude-
libus & anthropophagis habitata. Itaq, si illæ re-
giones omnino steriles & sine emolumento essent,
periculum esset ne perpetuò incognita manerent,
nec ullo hominum commercio frequentarentur:
quo fieret, ut hi quoq, miseri homines, qui in his
remotissimis regionib. hinc inde per vastas solitu-
dines dispersi sunt, perpetuò illam vitā inmanem
& ferocem degerent, alieni ab omni civilitate,
& spoliati usu rationis, quodq, miserrimum est,
privati vero & summo hominis bono, quod in a-
gnitione Dei consistit, qui ideò hominem creavit
& in hoc amplissimum theatrum collocavit, ut
in eo & per eum gloria afficeretur. Nunc verò
cum exploratum certumq, sit istas regiones fer-
tiles & auro divites esse, homines facilius allici-
entur, Deusq, Opt. Max. illorum iter secunda-
bit, ut Evangelii communicatione barbari isti
fas &

imi paulo altius ad mitiorem vitam traducti, assuescant ratione
felicitas & pro- uti, & se ad humanitatem comparent: utq; è
thesauris in terra servitute diaboli (à quo hoc quidem tempore
t. Nam hujus a- captivi tenentur) liberati, incipiant frui im-
lucris cupiditate mensis illis beneficiis, quibus hactenus magno
alicujus emolu- suo damno caruerunt. Sed dicet aliquis, tam
ur, qui naviga- molestam & periculosam peregrinationem nul-
iones, qua frigo- la alia spe nisi lucris suscipi: nihilq; minus quam
is & glacie per- ipsorum salutem & divinam in cognoscendo ve-
te luce & splen- ro Deo regenerationem quari. Et sanè, ut dicam
a estatis tempe- quod sentio, non omnino fallitur qui ita existi-
l nos hyems: ad- mat: quin & ipse quoq; credo multò majorem
ra contemptam partem eorum, qui hanc peregrinationem susci-
barbaris, crude- piunt, nulla alia re quam avaritia & habendi
e. Itaq; si ille re- acquirendiq; desiderio duci. Imò illi ipsi ingenuè
lumento essent, fatebuntur, se si sciverint illas regiones planè ste-
rita manerent, riles & sine ullo fructu esse, quantumvis populo-
quentarentur: se fuerint, nunquam tamen pedem extra patri-
nes, qui in his amposituros propterea esse. Sed in hac re quoq;
r vastas solitu- incomparabilis & admiranda Dei Opt. Max.
vitā immanem bonitas & providentia apparet, qui cum perpe-
nni civilitate, tuò paternam de salute hominum curam gerat,
ferrimum est, optimè novit, quando & quomodo res à se desti-
no, quod in a- natas in effectū deducere possit: & quidem rati-
unem creavit, one hominibus ignota & à judicio humano alie-
collocavit, na, imò huic ipsi quandoq; repugnante. **Quis**
r. Nunc verò enim (ut hoc potissimum exemplo utamur) ex-
s regiones fer- istimaret fieri posse, ut homo avaritia & pecu-
facilius allici- nia cupiditate inflammatus, quiq; nihil aliud
iter secunda- spectet aut propositum sibi habeat, quam ut per-
e barbari isti fas & nefas immanes divitias sibi comparet: al-

teri prodesse, ejusq; commodum procurare possit?
utq; is, qui in regionem aliquam ad exhaurien-
das asportandasq; ejus divitias se contulerit, ad
augendam eam ornandamq; opibus autor esse
possit? Neminem existimo tam fatuū aut stu-
pidum esse, qui id affirmaturus sit. Verum opera
precium sit considerare quomodo Deus hac o-
mnia moderetur. Nam occulta quadam ratio-
ne hominum mentes ita incitat, ut quantum vis
principio longe aliud sibi propositum, unamq; di-
tescendi metam sibi prefixam habuerint, ipsi ta-
men ignari & inscii ad pietatis religionisq; se-
mina in barbarorum istorum animis spargen-
da proficiscantur. Id quod accidet, ut spero,
in his, quorum in hac narratione mentio fit, nisi
ipsi sua ingratitude & pertinacia suam salu-
tem impedierint. Nec verò timendum est ne
idem his barbaris contingat quod aliis simili-
bus, quos historia adeò crudeliter et immaniter
tractatos esse testantur, ut sola commemoratio
horrorem audientibus incutiat. Nam quoniam
illis res est cum Regina tam humana, tam bona,
tam pia, nullus exitus infelix pertimescendus est:
cum certum sit, illam his rebus ea remedia ad-
hibere, & pro sua prudentia ita providere posse,
ut ea incommoda, quibus Indi expositi vexatiq;
fuerunt, ab his Septentrionalibus arceantur
prohibeanturq;.

HEROICVM.

Vos quicunq; Deo vultis gens sancta vocari,

Et

procurare possit? Divini, ac magni gaudetis nomine Christi,
ad exhaurien- os inquam, memori decuit perpendere mente
se contulerit, ad qua sors vestra esset, qua vos quoq, parte locati
pibus autor esse Rebus in humanis, & quali munere sacris
statuum aut stu- essetis tincti lymphis, iterumq, renati.
t. Verum opera Nam nisi, qui dextra nos omnipotente tuetur
do Deus hac o- Spiritus, ingenti res nostras ferret amore.
quadam ratio- Nil nostra vita pejus, nil tristius esset.
ut quantum vis Aut si, que primo nocuit tristissima mundo
um, unamq, di- undarum illuvies, nostros quoq, sava parentes
buerint, ipsi ta- Fluctibus extremas rapidis pepulisset in oras,
religionisq, se- Hospitia ut duri subeuntes frigida cœli,
nimis spargen- languenti terram colerent sub Sole jacentem:
det, ut spero, Tand dubiè ignaris vita, brutasq, secutis
mentio fit, nisi Juveni leges, non sensus numinis ullus
a suam salu- esset & agrarum vixissent more ferarum.
ndum est ne sic nova gens quondã, submersi conscia mundi,
d aliis simili- Et subnata recens, artis famaq, superbos
et immaniter inquare cum vellet titulos & ponere tota
mmemoratio ingenii monumenta sui clarissima terra:
am quoniam urbem struxerunt, & vastis molibus altam
a, tam bona, turrim eduxerunt, qua cœlum vertice summo
escendus est: angeret & supra nubes se tolleret omnes.
edia ad- Sed Deus ut valida monstraret robora dextra,
videre posse, los ipsos vario lingua discrimine scissos
siti vexatiq, hinc atq, hinc partes mundi disperfit in omnes.
arceantur ac alii savis undarum fluctibus acti,
Ast alii audaci cecaq, cupidine mentis
onsifiq, suis opibus dextraq, potente,
errarum varias longis ambagibus oras

vocari,

Et

Cape-

Caperunt lae, & sylvas, camposq; jacentes.
Verum hos (extremas quicunq; remotius oras
Tentarunt, ausu circum praecordia magno,
Lentaruntq; maris longinqua aspergine remos
Defecere hominum vestigia longius: Ergo
Non illi quicquam cernunt nisi montibus altis
Pendentes scopulos, summaq; cacumina rupis.
Et tenebras, noctisq; umbras & inania spectra,
Et serum segnemq; diem: sol nascitur agere,
Lutea per nebulas ostendens pallidus ora.
Incurrunt oculis nocturni sydera caeli,
Et Luna facies, modo qua per inania cornu
Incedit gracili, & pallentes humida vultus
Ostendit, liquidis cum emerfit nuper ab undis:
Et modo plena animis Phoebum se tollere contra
Audet, & obscuras evincit lumine noctes.
Illa quidem tempus vel quod jam protinus instat
Vel quod praterit, monstrat mortalibus agris:
Non tamen est, certa sq; vices, vario sq; meatu
Illos qui doceat: mentemq; ad sydera tollat.
Qui primi terras adeo cepere remotas,
Hosce suas jam sub leges mors atra vocavit.
Successere illis nati, natisq; nepotes,
Vtq; solent umbris involvere tempora densis
Humanos actus, ignorant turpiter ipsi (cant
Qua sint stirpe sati, aut genio unde ab origine da
Nec quicquam, nisi qua firmet praesentia, norunt.
Et credunt homines, velut ipsa animantia, nato
Vt brutas habitent terras, rationis egentes.
Et quod deterius longè, longèq; dolendum
Est magis, haud illos tangit reverentia Divum,
Nec

posq³ jacentes.
nq³ remotius ora
cordia magno,
a aspergine remos
ingius : Ergo
si montibus altis
cacamina rupis
inania spectra,
ascitur agrè,
allidus ora.
era cœli,
mania cornu
mida vultus
uper abundis :
se tollere contr
imine noctes.
m protinus instat
ortalibus agris :
variosq³ meatus
idera tollat.
motas,
ra vocavit.
tes,
mpora densis
ter ipsi (cant
e ab origine da
sentia, norunt.
imantia, nato
is egentes.
olendum
entia Divûm,
Nec

Nec quid sit numen verum, cognosse laborant,
Quæ spes una hominû, sanctaq³ est plena salutis.
Tale hominum genus est, de quo hac narratio
(scripta est,

Quos monstrat veluti pecudes ratione carentes
Vivere : quod nihil est illis in fronte pudoris,
Non leges, non jura tenent, enormis & exlex
Gens, cui nulla usquam civilis portio vite est,
Humaniq³ nihil : non ulla scientia rerum,
Aut sensus alii, quàm quos & belua sentit,
Ut quarant misera latebrasq³ & pabula vita.
Namq³, heu, vix hominû dignâdi nomine (sicut
Bruta solent) herbis cõplent sua viscera crudis,
Labraq³, concretis jungentes arida lymphis,
Ut canis exerta lambunt glaciẽ undiq³, lingua.
Quin etiam (res mira & verè dira relatu)
Humana ventrem solantur carne voracem.
Insuper è pecudum gens hæc sibi pellibus, arctas
Contextit braccas, grandes quibus integit artus.
Sed non dulcis amor illi, non pectoris ardor
Cognitus est, quo nos ipsi nos inter amamus.
O gens extremis degens miserabilis oris,
Etsi nec nomen, tua nec mihi natio nota est,
Nec quibus auricomus radiis illustra tangat
Regna Deus, noctisq³, atra, lucisq³ sequester :
Attamen humana cupio tibi prospera mente.
Fortunas en nosce tuas, en aspice segnis,
Quæ Deus c celsò mittat tibi munera cælo :
Quas lintres hominesq³, in curvo litore cernis,
Non veniunt ut te jugulent, mortiq³ remittant :
Quod si divitias & terra viscere tectos

Thesauros

*Thesauros quarunt : illos prohibere cæveto
Litoribus, portu potius tectisq; receptos
In lati ducas penetralia maxima regni.
Hospitii pro jure ipsi tibi munera solvent,
Qua nullo possunt extingui temporis ævo.
Tuq; Deus celsi rex atq; creator Olympi,
Cordi hujus gentis totis incumbere caminis,
Anglica ut hanc semper tutis accedere remis
Gens queat & sancti dispergere semina verbi:
Ut veluti his nostris laudaris maximus oris,
Sic sub Parrhasia celebreris plurimus urbs.
Et velut angelici laudant per cœlica templa
Te cætus, laudent homines glaciale per aquor.*

E L E G I A C V M.

*Quid falsas queris, quas laudat fabula, naves?
Et teris ingenio somnia ficta tuo?
Aut cur consumit bona tempora Iasonis arbor,
Et nunquam Euxino vellera visa sinu?
Quanam summa fuit tanti tibi, queso laboris?
Anne ut pro veris splendida verba feras?
Nulla unquam pecudes ex fulvo, crede, metallo
Gestarunt villos, auricomæve cutes.
Quin potius veras naves cognoscere tendis?
Hic Argo, Iason hic tibi verus adest.
Hic etenim regio fulvo preciosa metallo,
Hic bona non ullo sunt minuenda modo.
O nimium felix, omni & preciosior auro,
Si vigeat veri cognitione Dei.*

NAR.

hibere caveto
receptos
ma regni.
ra solvent,
mporis avo.
or Olympi,
be caminis,
s accedere remis
semina verbi:
naximus oris,
rimus urfa.
elica templa
ale per aquor.
M.
abula, naves?
tuo?
Iasonis arbor,
visa sinu?
aso laboris?
i verba feras?
rede, metallo
e cutes.
e tendis?
adeſt.
tallo,
da modo.
auro,

NARRATIO

DE MARTINI FORBISSERI ANGLI

NAVIGATIONE IN REGIONES

Occidentis & Septentrionis, an-

nno CIO. ID. LXXVII.

suscepta.

VM MVLTII PRÆ-
stantes huius ætatis vi-
ri, jamdudū in eo elabo-
rarint, ut regiones mun-
di & terras antea incog-
nitas & diuturna igno-
rantia abstrusas, inquirerent, pateface-
rent & detegerent: & iis inquirendis, pa-
tefaciendisq; laudem singularem acqui-
rerent, et memoriæ posteritatis suum no-
men proderent: tum in primis, his proxi-
mis annis Martinus Forbissarius in ho-
rum numerum relatus, summa laude &
prædicatione dignus est. Is enim Capi-
taneus Anglus, naturæ dotibus egre-
giis & animi præstantia ac robore singu-
lari præditus, cum eadem opera non mo-
dò patriæ prodesse, sed & sibi gloriam
compa-

NAR-

comparare desideraret: constituit anno
O. R. CIO IO LXXVII naviga
tionem suscipere versus mundi regione
maximè Boreales, in quibus nulladum
hominum, qui illuc penetraissent, vesti
gia impressa essent.

Principiò itaq̃ iter ad Catainam &
alias terras ac regiones finitimas navi
gando versus Occidentem & Septentri
onem perquirere & aperire decrevit: qu
cursus (quantum conjecturis assequi li
cet) est juxta latus Americæ Septentrio
nale & Occidentale, inter Corum & A
parctiam ventos excurrrens. Aiebat au
tem Americam esse insulam, in quam no
stri mercatores occasionem haberent na
vigandi secundum littus nostrum, quod
maximè omnium Europæorum septen
trionale est, ad negotia et mercaturam in
Asiæ regionibus brevi temporis spacio
majore cum emolumento, minoreq̃ sum
tu quàm ex aliis regionibus, obeundam
exercendamq̃.

Cataina amplissimum Magna Tartaria re
gnum est: qua per vastissimas & latissimas ori
entis solitudines ad utrumq̃ Oceanum Orientalem & Meridionalem, ex una parte, ex altera
ad Tanaim & Persidis ac Turcorum regnum
extensa Et jam

constituit anno
XVII naviga
mundi regione
ubus nulladun
etrassent, vesti

d Catainam &
finitimas navi
& Septentrio
re decrevit: qu
uris assequi li
cæ Septentrio
Corum & A

is. Aiebat au
m, in quam no
n haberent na
ostrum, quod
orum septen
mercaturam in
poris spacio
minoreq; sum
s, obeundam

ae Tartaria re
latissimas ori
anum Orienta
arte, ex alter
orum regnum

extensa, utramq; Scythiam & multas alias ter
ras, ut Sericam, Ariam, Sinarum regionem, ad
quam Lusitani accedunt, complectitur. Princi
pem totius generis Magnum Chamum nomi
nant. Regia sedes est civitas Gombaleschia, cu
jus ambitus duodetriginta millia passuum ha
bere perhibetur, hoc est, septem milliaria Ger
manica. In eadem est urbs Quinsea, cujus am
bitus (ut Paulus Venetus scribit) superat cen
tum millia passuum: habetq; duodecim millia
pontium tanta altitudinis, ut naves onerarias ex
plicatis velis facile admittant. Quod Bodinus
fabulosum putat.

America dicitur novus orbis, ab Ameri
co Vesputio navigationis duce detectus. Ameri
cus enim ille post Columbum Genuensem, anno
1497. iussu regis Castilia eam regionem ingres
sus est. Vnde Adolphus Mekeichus.

Inferiore solo quam cernis, America dicta est:

Quam nuper vectus pelago Vespucius audax
Vi rapuit, tenero nympham complexus amore.
Illa oblita sui, castiq; oblita pudoris

Nuda sedet totum corpus, nisi vitta capillos

Plumea vinciret, frontem nisi gemma notaret,
Ambirent teretes nisi tintinnabula furas.

Ligna clava olli in dextra: quam mactat obesos
Atq; saginatos homines, captivaq; bello

Corpora, quæ discissa in frusta trementia lentis
Vel torret flammis, calido vel lixat abeno.

Vel, si quando famis rabies stimulat mage, cruda
Et jam casa recens, nigroq; fluentia tabo,

Membra vorat, tepidi pavitant sub dentibus
(artus,

Carnibus & miserorū et sanguine vescitur atro.
Horrendum facinus visu, horrendumq; relatu.
Quid non impietas designat barbara? quid non
Contemptus superūm?

Aspicias in lava fœdatum cade recenti
Humanum caput. En arcum celeresq; sagittas,
Quis solet, adducto dum flectit cornua nervo,
Vulnera certā viris certamq; infligere mortē.
Mox defessa hominum venatu tradere somno
Membra volens, lectum contextū rarius instar
Reticuli, gemino à palo quem fixit utrinq;
Conscendit, textoque caput reclinat & artus.

Præfectus itaq; noster Forbifferius
superiore anno c^{io} 10 LXXVI consili-
um suum ac decretum, non sine summo
vitæ ac salutis periculo, eductis secum
duobus myoparonibus, in effectum de-
ducere constituit: sed primis ejus ceptis
fortuna defuit, quod nimis intempestivè
& tardè alienissimoque tempore ad desti-
natum locum pervenisset. Iam enim fri-
gore, glacie & pruina (quæ summa in il-
los locis, asperrimaq; sunt) omnia cepe-
rant peruri, adeò ut re infecta, eò unde
venerat, reverti coactus sit: unum illud
adeptus, ut iter aperiret patefaceretq;
quò

ant sub dentibus

ne vescitur atro.

ndumq; relatu.

bara? quid non

recenti

eresq; sagittas,

cornua nervo,

fligere mortē.

tradere somno

rarius instar

ut utrinq;

t & artus.

Forbissierius

XVI consili-

sine summo

ductis secum

effectum de-

ejus ceptis

ntempestivē

ore ad desti-

n enim fri-

umma in il-

omnia cepe-

ta, eò unde

unum illud

tefaceretq;

quò

no postea audacius & majore cum con-
fidentia, tam peregrinam & barbaram
ram adire posset. Prima tamē ista navi-
gatione quinq; ex suis comitibus amisit.

Ille igitur incepti perficiendi, & id
quod semel suscepisset, ad exitum dedu-
cendi cupidus: reginam Angliæ instru-
it, quanto cum emolumento & com-
modo suorum subditorum negociatio,
mercatura & commercia in illis regi-
onibus exerceri possent: multaq; di-
xit de modo & ratione, qua ad optata
pervenire posset: commemoravitque
ingentes fructus, quos inde haurire &
consequi liceret. Regina itaq; cum cer-
tus, an res ita se haberet, explorare cu-
peret: præfecto navem centum & octo-
ginta doliorum capacem, duosq; parva
phracta, commeatu & aliis rebus neces-
sariis in semestre instructa, curavit: ad-
ditis epibatis centū & quadraginta tam
robustis, quàm propugnatoribus & re-
ligiosis, qui præfectum comitarentur:
mandavitq; ut priorem cursum relege-
rent, & ulterius, quàm antea fecissent,
progredierentur.

Nos igitur mandatum Reginae secu-

C

2

ti, è

te duabus leu-
.d. xxv i Ma-
solvimus: an-
Harvvickio, u-
ves instruenda
omparavimus.

Trinobantum (Ad ultimam dicti mensis diem, cum XXXI.
um, totius Britan-
commercio nobis
ta templis, excel-
nium copia atq;
is. Invehit in ea
luvius, statis ho-
umidus, onerav-
ta millia passuum
to alveo naviga-
villa pradiis atq;
niant: ab infero-
s Grinvicia, in
: & in superiori-
m: in medio an-
Vestmonasterio
judiciali ac de-
s exornato, lon-
o lapide à Lon-
a secedentis re-
egum sepulchr-
monia percelatio,
o occursu & fu-
ccipiunt, ac un-

q; retia siluris atq; salmonibus expanduntur.
ngitur ad urbem lapideo ponte structura mi-
fici operis, nec ullis imbribus augetur, cum
stantum aestibus intumescat. Aula & foro
allicus sermo familiaris est, adeò ut ad nobili-
es etiam fœminas perveniat.

Ad ultimam dicti mensis diem, cum XXXI.
incoras subduxissemus, & in tutelam Maji.
ei Opt. Max. nos commendassimus:
ela ventis dedimus. Itaq; leni vento &
cundo velificantes, remos inhibuimus
erca Insulas Orcades, vulgò appellatas
rkney, quæ numero triginta, Scotiæ
jacent: illicq; aqua recente naves no-
ras oneravimus. Noster præfectus no-
libus & militibus suis, è nave egredi-
di & se recolligendi potestatem dedit.
ed quamprimum nos incolæ illarum in-
larum conspexerunt, in fugam effusi,
guriisq; suis & casulis derelictis, ad ar-
a conclamare & cæteros, ut in hostium
ventu, excitare cæperunt. Verum nos
m nutibus tum amicis significationi-
is id effecimus, ut ad sua mapalia redi-
rent. Hic tantus pavor, tantaq; conster-
tio, quam illis noster adventus attulit,
umento mihi fuit, miseros illos homi-
nes

nes à piratis, & maritimis prædonibus
qui eos in fugam compullos, sedes suas
relinquere cogant, frequenter infestari.
Ædificia illorum & domicilia valde
ruditer & nullo propemodum sumtu
silice & sine ullis fumariis extructa sunt.
Ignem in mediis ædibus excitant: in quo
rum una parte paterfamilias cum tota fa-
milia cibum & somnum capit: in altera
sub eodẽ tecto pecus stabulatur. Genu-
est hominum ab omni civili cultu alieni.
Lignis carent, sed eorum usum exple-
unt cespites terreni & bouum excrementum.
Aliquid leguminis, frumenti, avenæ ha-
bent: quarum rerũ vectigal suo regi per-
dunt. Præcipuè verò piscatus exercen-
tur. Est enim in hac insula magna vis et copia
piscium, quos ad solem & ventum exsic-
catos induratosq; reponunt. Cibos po-
tius quàm sordidè paratos, sine sale comedunt.
Habitus & vestitus planè rusticano mo-
do ad similitudinem Scotorum est com-
paratus. Nummos viles & nullius præ-
cii possident. Religione nihil à Scotis
differunt: habentq; templa illorum tem-
plis similima. Sed quoniam piscatores
Anglicani, & ii qui in Islandia piscantur

nis prædonibus
illos, sedes sua
renter infestari
domicilia valde
modum sumtu
is extructa sunt
excitant: in qu
lias cum tota f
capit: in alter
poulatur. Genu
ili cultu alien
usum explen
excrementum
enti, avenæ ha
al suo regi per
atus exercen
gna vis et cop
ventum exi
nt. Cibos pe
ale comedun
rusticano mo
rum est con
& nullius pr
nihil à Sco
illorum ten
m piscator
ndia piscat
ra

ram exercent, horum mores vivendi
rationem melius depingere possunt quā
ego, illis ipsis hæc describenda relinquo.

Postq̃ ex hoc portu egressi sumus (q̃d
factum est a. d. VIII. Iunii) cursum per
petuò tenuimus inter Corum & Apar
ctiam, usq; a. d. III. Iulii. Quo toto tem
poris spacio tam raræ noctium tenebræ
fuerunt, ut ne obscurissima quidem earū
noctium impedire potuerit: quò minus
& libros legere & tempus fallere pro suo
libitu quisq; nostrū potuerit. Quæ com
moditas in tam longinquo itinere, tamq;
spatioso & amplo mari navigantibus nō
parva est: præcipuè verò cum venti ab o
mni parte ingruunt, & undæ spumantes
ultra solitū inflantur. Veruntamen hoc
beneficium tam illustris noctis non du
rat ultra sex hebdomadas in illis locis: ni
mirum tum duntaxat, cum Sol Tropico
Cancris vicinus est. Verum ubi poli ex
altatio est septuaginta aut octoginta gra
duum, ibi diutius durat.

Cum jam itinere sex dierum ab Orca
dibus abessemus, toto illo mense sine
intermissione ingentes & proceras abie
tes, quæ maris undis agitabantur, & si
ne controversia ingentium torrentium

impetu evulſe, in mare præcipitate erant,
obvias habuimus. Iſlandi nulla alia ma-
teria ad calefaciendum utuntur, eamq; in
litore ſuo colligunt : crediderimq; has
arbores è novo orbe deferri æſtu maris,
qui à Favonio in Subſolanum recipro-
cando excurrit.

III.
lii.

Ad IIII diem Iulii ad Frielandiam
appulſi, ingentes glaciei inſulas vidi-
mus, quæ X. aut XII. leucis ſeu dimidi-
atis totidem Germanicis milliaribus à
noſtri litoris latere abeſſe nobis videban-
tur; quarum quædam longitudine dimi-
dia leuca, quædam plus minusq; ſe ex-
tendebant, quantum conjectura aſſequi
poteramus : oculorum enim ſenſus eas
vix XXX aut XL orgyias æquare ju-
dicabat. Certi verò de his nihil affirmare
licet, præſertim cum in iſto loco maris
profunditas tanta ſit, ut nulli uſui nobis
bolis fuerit.

Nos quidem ſperaveramus fore, ut in
his locis fragrantiffimorum ſuccorum
& liquorum ſuaviſſimo odore reficere-
mur, & avium dulciſſimo cantu demul-
ceremur, ſicut in aliis regionibus & locis
accidit, quæ ſub temperatiore zona ſunt.

Sed

cipitate erant,
nulla alia ma-
ntur, eamq; in
iderimq; has
i aestu maris,
um recipro-

rieslandiam
nsulas vidi-
seu dimidi-
uiliaribus à
ois videban-
ndine dimi-
usq; se ex-
ura assequi
sensus eas
equare ju-
affirmare
oco maris
sui nobis

fore, ut in
uccorum
reficere-
demul-
s & locis
na sunt.
Sed

Sed spes nostra nos longè fefellit. Nā etsi
menſe Iunio et Iulio in has oras penetra-
veramus, tempeſtas tamen adeò aspera et
difficilis fuit, ut vix aſperiores difficilio-
remq; navigantibus accidere poſſe exi-
ſtimem. Diverſi enim iicq; aſperrimi Bo-
reæ flatus, grandine & nive commixti,
uſq; adeò nos oppugnarunt, ut credere-
mus naturam rerum everſum & terræ
cælum mixtum iri: & ut paucis comple-
ctar, videbatur nobis æſtas ſubita com-
mutatione in hyemem converſa: quod,
ſcio, incredibile propemodum & παράδο-
ξον videbitur illis, qui cogitant alias regi-
ones Septentrioni proximiores (quales
ſunt quæ ſub LXX. gradu jacent) mul-
tò eſſe temperatiores, quàm iſta ſit, ubi
poli exaltatio non excedit ſexageſimum
primum gradum. Glacies toto iſto late-
re durat et perennat non aliter quàm val-
lum aut murus continuus, ut ea ratione
propugnaculi vicē illi regioni præbeat,
& eum qui accedere velit, ſummum vitæ
diſcrimen adire cogat. Præfectus noſter
triduum integrum, inſtructis navibus,
periclitatus eſt, an ad terram appellere
poſſet; ſed cum animadverteret, nulla ra-
C 5 tione

tionem se voti sui compotem fieri posse, co-
actus est infecta re discedere & suum co-
natū in aliud cōmodius tempus differre.

Sunt præterea in tota illa acta excel-
sissimi montes, perpetua nive contexti,
exceptis quibusdam jugis, quorum verti-
ces adeò sunt acuminati, ut in his nives
hærere non possint, sed impetu et violen-
tia ventorū impulsæ ad terrā deferantur.

Præterlegimus illud litus integro qua-
triduo ita, ut nullum indicium aut vesti-
gium appareret, quo colligere possemus
an terra ista habitaretur. Vidimus qui-
dam aviculas aliquas, quæ propter tene-
bras & nebulas densas, quibus ista regio
obnoxia maximè est, à terra aberrantes,
in nostra navigia inciderunt. Vnde con-
jecturam fecimus, terram illam habitabi-
lem & interius amœniorem ac mitiorem
esse, quàm foris prima fronte promitteret.

III. & Ex eo loco solvimus a. d. VIII. men-
VI. In- sis Iulii. Ad diem XVI. ar. inadvertimus
i. terram, quam præfectus noster à prima
sua navigatione vocaverat *Der Königgen*
Worland hoc est, primā Reginæ terram.
Insula est, ut existimamus, proxima con-
tinenti subjæctæ quam Americam vo-
cant,

ieri posse, co-
& suum co-
pus differre,
acta excel-
ve contacti,
orum verti-
in his nives
tu et violen-
deferantur.
ntegro qua-
n aut vesti-
e possemus
dimus qui-
opter tene-
s ista regio
aberrantes,
Vnde con-
n habitabi-
c mitiorem
omitteret.
III. men-
dvertimus
er à prima
t Königen
æ terram,
xima con-
icam vo-
cant,

cant, & ex altero latere opposita insulæ,
quam nostræ navis magister Insulam
Hafleam vocabat, quæ valdè vicina est
continenti Asiæ. Inter has duas insulas
fretum est, à præfecto Forbissério Stri-
ctum cognominatum, per quod (ut opi-
nio fert) navigare licet in mare Australe,
quod vulgò del Sur dicitur: etsi id non-
dum exploratum est.

*Australe pelagus hic intellige, non quo re-
Età in Austrum navigatur, aut quod polo Ant-
artico subest: sed cum Indica continens dupli-
ci utrinq; Oceano alluatur: qui in Meridiem &
Occidentem vergit, Australis & vulgo Mare
del Sur: qui in Orientem & Septentrionem, Se-
ptentrionalis appellatur, vulgò Mare di Tra-
montana. Verum mare illud Australe Vascus
Nunez Valboa primus reperit, moxq; ejus ora
præfectus designatus est.*

Necq; verò unquam adduci possum, ut
credam ullam aëris temperiem tantam
sub isto coelo esse, quam diu sol per Se-
ptentrionalia signa incedit (quod spaci-
um est dimidiati anni & unius diei) quæ
tam vastos & immanes glaciei aggeres
(quos rectè excelsis & monstrosis mon-
tibus comparare possis) rumpere & dis-
solvere queat, & inde has ingentes qua-
dras

dras detrahat, quæ ita ut dictum est in mari fluctuant: præsertim cum maxima solis altitudo non excedat viginti tres gradus & triginta scrupula prima. Potius itaq; crediderim, aliunde id accidere, nimirum aut ab impetu & vi aliquorum torrentium, aut ad minus à violentia æstuum marinorum variè recipiantur. Sed ut rem in pauca conferam, tanta frigora sensimus, priusquam istam terram attingeremus, ut nisi longitudo dierum aliud nos docuisset, uno momento et ictu oculi in rigidissimam asperrimamq; hyemem nobis delati videremur.

Verùm id nos omnium maximè attonitos habuit, quod primo nostro adventu, ex omnibus partibus nihil nisi arduas & densas glacies conspiceretur, ita ut primo aspectu aliud suspicari non possemus, quam freta ista ingenti glacierum muro munita et conclusa esse: quæ res animos nostros ad desperationem propemodum adegit. Sed præfectus noster animi magni & fortis vir, cū in eas regiones penetrare, & Deo benè iuvante iter hoc patefacere, licet omnia pericula sibi proposita sciret, omnino decrevisset:

est in ma-
xima so-
titres gra-
a. Potius
idere, ni-
liquorum
plentia æ-
procanti-
am, tanta
tam ter-
udo die-
omento
errimāq̃

imē at-
stro ad-
ihil nisi
ere po-
d suspi-
ingen-
lusa ef-
perati-
præfe-
vir, cū
benē
omnia
no de-
isset:

crevisset: adeo militum suorum animos
erexit & incendit, ut quàm ipse pro Re-
ginæ servitio & patriæ emolumento ad
audendum paratus esset, tam promptos
alacresq̃ ad sequendū eos redderet. Itaq̃
cum duobus myoparonibus, quos secum
ea de causā adduxerat, bis secundum lit-
tus orientis & insularum adjacentium,
ultro citroq̃ trajecit. Interea navis &
duo aphracta, ne à glacie ipsis pericu-
lum esset, in alto se tenebant.

Interim dum præfectus noster terram
illam inquireret, & ripæ appropinqua-
ret, aliqui ejus regionis incolæ, conspi-
ciendos se nobis exhibuerunt, saltan-
tes & cum clamore ineptisq̃ gesticulati-
onibus tripudiantes, quæ nos admiratio-
ne suspensos tenuerunt. Præfectus nihil
non tentavit, omnemq̃ lapidem movit,
ut eos ad se alliceret omnis generis blan-
ditiis demulso: donaq̃ obtulit illis cul-
tellos & alias ejusmodi nugas ac apinas
tricasq̃. Verum tam suspicaces, cauti &
versuti erant, ut nihil è manu nostra acci-
pere vellent, signisq̃ quibusdam demon-
strarent, ut si quæ illis donare vellemus,
in terram exponeremus. Quod cum fe-
cisse.

cissemus, dona nostra accipiebant, & loco permutationis aliquid è contrà suarū rerum relinquebant: alia ratione nullam nobis fidem habituri erant.

Tandem duo ex illis, positis armis, contra præfectum veniebant, qui vicissim ad illos properavit, suisq; seriò mandavit, ne se commoverent: statimq; omnibus amicitiae & benevolentiae signis rectà ad eos ire perrexit, id agens ut alterū ex illis in suam potestatem adduceret. Sed illi nullo modo eum expectare sustinuerunt, seseq; celerrimè in fugā conjicientes, resumptos arcus sinuare, et in præfectū sagittas emittere coeperūt, nullo metu nostrorū qui ad eos terrendos præstò erant. Veruntamen etsi sedulo sibi caverent, duos tamen ex illis cepimus, quorū alter nobis elapsus est, alter captivus permansit: ex reliq; verò plurimi vulnerati sunt.

Illi, quos præfectus noster ad præsidium & tutelam nostrae navis & duorum aphractorum reliquerat, interea dum is regionem illam & insulas à latere ripae orientalis adjacentes inquirat: à procellis & impetu maris ita oppugnati fuerunt, ut vix evaserint, timuerintq; ne in altum delati, præfectum nostrū, qui parum commeatu

meat
terer
tem
illis
onen
oppu
runt
pore
tateq
ticae
Po
ctus
maba
riles
illa, q
plane
titian
et lab
mo n
nem p
ieram
ctaba
stitia
tim a
infini
vix ta
mant
deriu
vite v

bant, & lo-
ntra furarū
ne nullam

tis armis,
qui vicif-
feriō man-
nq̃ omni-
signis re-
ut alterū
eret. Sed
sustinue-
onjicien-
præfectū
metu no-
tō erant,
averent,
orū alter
perman-
ati sunt.
præsidi-
duorum
dum is
ere ripæ
procellis
uerunt,
n altum
m com-
meatus

meatus secū habebat, è conspectu dimit-
terent. Quod ne ipsis accideret, tempesta-
tem ingentem, quę circa mediam noctem
illis supervenit, & furiosam oppugnati-
onem, qua à glaciibus vastis et ingentib.
oppugnabantur, magno animo sustinue-
runt: adjuti noctis claritate, quę hoc tem-
pore perpetua erat: & industria dexteri-
tateq̃ præfecti tormentis, qui artis nau-
ticæ peritissimus erat.

Postridie (qui erat x i x. Iulii) præfe- *XIX. Iulii.*
ctus ad nos cum evangelio rediit. Affir- *lii.*
mabat enim ingentes opes post illos ste-
riles & desertos mōtes latere. Spes igitur
illa, qua tam immensos auri thesauros jã
planè devoraveramus, ingentē nobis læ-
titiam attulit; omnemq̃ sensum malorū
et laborum, quos perpessi eramus, ex ani-
mo nostro delevit: metumq̃ ac cogitatio-
nem periculorū, quæ præterita nocte ad-
ieramus, ademit. Nihil igitur aliud spe-
ctabamus, quam ut angore & animi tri-
stitia omissa, abjectaq̃, quàm primū si-
tim auri expleremus, et cupiditati nostræ
infinitæ quocunq̃ modo satisfaceremus,
vix tantas spes animo capientes, existi-
mantesq̃ vix fieri posse, ut tantum desi-
derium nostrū ulla auri quantumvis di-
vite vena satiari posset. Qua-

*XX.
Iulii.*

Quatriduo post nostrum ad fauces & angustias ejus transitus appulsum, Zephyrus & Corus glacies hinc inde dispergentes, aditum & transitum nobis ampliorem latioremq̃ effecerunt, ita ut ad XIX. diem dicti mensis sine ullo impedimento ingressi simus. Sequentie die cum præfectus noster latus occidentale bolide demissa exploraret, amœnum locum pro nave & duobus aphractis, quæ adducta erant, & ad permanendum in anchoris idoneum & tutum depræhendit: Omnes igitur vivi & sani appulimus, uno excepto, qui morbo consumtus est. Hanc stationem appellavimus Iacmans Sonde, hoc est fauces Iacmanni. Sunda enim vocabulum est ab angustis maris faucibus.

In summa, qui in has regiones navigare velit, is secum ita rationem subducatur, ut cogitet non solum per ventorū asperrimos & impetuosos turbines et maris fremitus terrificos: sed etiam per insulas plurimas & montes glacie concretos, planeq̃ horrendos visu, sibi navigandum esse.

Interea dum in illa acta naves nostræ
in an-

ad fauces &
pulsus, Ze-
hinc inde di-
situm nobis
erunt, ita ut
sine ullo im-
sequente die
occidentale
moenum lo-
tractis, quæ
nendum in
deprehendi-
ani appuli-
o consum-
pellavimus
Iacmanni.
b angustis

ones navi-
em subdu-
ventorū a-
ines et ma-
m per in-
ie concre-
i navigan-
es nostra
in an-

in ancoris stabant, observare eas diligen-
ter cogebarur, & perpetuo contis, lon-
guriis & remis machinisq; ingeniosis a-
moliri et depellere magnos cumulos gla-
cierum, quæ in frustra prægrandia &
quadras ingentes divisæ, hinc inde se-
cundum æstus maris contra nostras na-
ves non sine periculo fluctuabant.

Præfectus noster cum diligenter per-
lustrasset et obiisset terram illam, quæ A-
mericæ subjecta continens est, nihilq;
votis & optatis suis dignum reperisset,
abiit cum duobus aphractis parvis ver-
sus marginem orientalem, quæ continens
est Asiæ subjecta & vicina: ibiq; navem,
quoad ipsi commodum videretur, reli-
quit.

Lapides illius continentis versus A-
mericam, radiis solis percussi ita lucent
& scintillant, ut aurei videri possint. Sed
hic quoq; verum deprehendimus esse
vulgatum proverbium, quo dicitur, non
omnia esse aurea, quæ auri colore luce-
ant. Nam spe nostra frustrati, invenimus
pro thesauro lapides splendentes.

In hac ripa occidentali invenimus pi-
scem mortuum, qui undis maris agitaba-
tur,
D tur,

tur, & in rostro unicum cornu rectum
gerebat, longitudine unius ulnæ cum se-
mis. Cornu autem intus cavum erat &
superiore parte fractum. Quidam ex no-
stris injecerunt in id araneas, quæ è vesti-
gio moriebantur. Itaq; nobis videbatur
esse Monoceros marinus. Et sanè exper-
ti postea sumus, easdem vires & qualita-
tes habere, quas Monocerotis cornu ha-
bere dicitur.

*De Monocrote Iovius lib. 18. historiarum
sic scribit. Monoceros animal unicornē, pulli
equini forma, colore cinereo, jubata cervice, hir-
cina barba, bicubitali cornu armatam frontem
præfert, quod levore candoreq; eburneo & palli-
dis distinctum spiris, ad obtundenda hebetan-
daq; venena, mirificam potestatem habere dicitur.
Cornu enim immisso & per lymphas circum-
ducto fontes expiari perhibent, ut salubriter bi-
bantur, si inde virosa bestia præpotarint. Id vi-
vo animali non detrahi, cum ultis insidiis inter-
cipi nequeat. Cornu tamen sponte decisum in de-
sertis reperiri, ut in cervis accidere videmus,
qui ex senectæ vitiis renovante natura, vetus
cornu exuunt, venantibusq; relinquunt. Hoc
cornu regis impositum mensis, toxica si qua sint
epulis indita, emissio statim admirabili sudore
convivis proderere narrant. Caterum de vi tanta
dotis in hoc animante nihil plus affirmaverim*
quàm

quàm
cum a
prater
hac mo
rit. Ha

Po
station
tantum
sit nos
navem
ret loc
occide
cul du
tecta, i
primū
fusi, in
Itaq; m
illa per
los, tint
neris ap
omnib.
uno can
Eode
mus om
mitigar
ad minu
si fieri p

nu rectum
Inæ cum se-
um erat &
dam ex no-
quæ è vesti-
videbatur
anè exper-
& qualita-
cornu ha-

historiarum
icorne, pulli
cervice, hir-
tam frontem
neo & palli-
da hebetan-
habere dici-
phas circum-
alubriter bi-
arint. Id vi-
nsidis inter-
cisum in de-
re videmus,
tura, vetus
quunt. Hoc
ca si qua sint
abili sudore
de vi tanta
firmaverim
quàm

quàm quod vulgata fama credentibus suadet:
cum antiquorum autorum nemo, quod legerim,
prater unum *Ælianum Gracum*, quicquam de
hac monocerotis admiranda potestate prodide-
rit. Hac ille.

Posteaquam præfectus noster idoneam
stationem pro navibus invenisset, & auri
tantum quantum volebat collegisset: mi-
sit nostrum magistrum cum aphraeto ut
navem adduceret. Et cū bolide explora-
ret locum, quem invenerat cum oram
occidentalem legeret, animadvertit pro-
cul duo tentoriola pellibus balenarum
tectâ, in eoq; paucos homines: qui quàm
primùm nos conspexerunt, in fugam ef-
fusi, in montes se præcipites contulerunt.
Itaq; magister navis nostræ ad tentoria
illa perrexit, & cum in his aliquot cultel-
los, tintinnabula, specula & alias ejus ge-
neris apinas reliquisset, discessit relictis
omnib. rebus quas ibi invenisset, excepto
uno cane quem secum ad navem abduxit.

Eodem die, consilio habito, constitui-
mus omnia experiri ut barbaros istos
mitigaremus & ad nos alliceremus: aut
ad minus aliquos exciperemus, ut ex iis,
si fieri posset, cognosceremus quid no-

stris hominibus factum esset, quos superiore anno amisissimus.

Cum ejus rei gratia ad eum locū, ubi tentoria vidimus, accessissimus, animadvertimus eos tentoria loco movisse, & ad littus in angulū, qui in mare excurrerat, transtulisse: ut si aliqui, qui se persequerentur, supervenissent, in navigiola sua se conjicere & fuga salutem consulere possent. Quo animadverso, nostros in duas cohortes divisimus, & circumdato monte, in quem se contulerunt, cum impetu in eos irruimus. Verū quā primum nos ipsis visi sumus, rectā ad navigia sua, maxima parte remorum relicta, confugerunt: cumq; naves essent ingressi, enavigarunt totum illud littus, ubi nostri myoparones illos consecuti, ut in terram se praeipitarent, coegerunt: quod sancti non fecissent, si illis omnium remorum suorum copia fuisset, & frustra tempus in illis persequendis consumissemus.

Quamprimum in littus exscenderunt, furioso impetu cum arcubus & sagittis suis in nostros irruerunt: sed nos nostris telis complures illorum sauciavimus. Cum igitur se vulnerari cernerent, ex al-

to se

to se in
runt &
de nob
tius il
mus, si
issent.
human
extrem
morte
dis sub
cordian
videren
recidiss
Duae ta
non po
runt: ir
pter on
vetula t
bis horr
nostri ho
causa fu
infante r
avimus
anguini
Veru
mus barb
itatem, &
to se

quos supe-

n locū, ubi

is, animad-

ovisse, & ad

excurrebat,

e persequen-

giola sua se

ulere pos-

ros in duas

dato mon-

impetu in

rimū nos

gia sua, ma-

, confuge-

essi, enavi-

nostri my-

in terram

quod san-

remorum

tra tempus

femus.

cenderunt

& sagittis

nos nostris

ciavimus

rent, ex al-

to se

to se in subjectum mare præcipites dede-
runt & se submerferunt, nihil nisi hostile
de nobis timentes : cum nos salutem po-
tius illorum nobis propositam habere-
mus, si modò nostræ fidei se credere volu-
issent. Sed, ut gens omnis civilitatis &
humanitatis expers, & misericordiæ in
extremis periculis ignara, remedium à
morte petebat, seque immitibus maris un-
dis submergere, quàm in nostram miseri-
cordiam confugere malebat. Alii cum
viderent quoniam res suorum sociorum
recidissent, statim montes occuparunt.
Duæ tamen mulieres, cum fuga elabi
non possent, loco vectigalis remanse-
runt: una propter senectutem, altera pro-
pter onus infantis quem gestabat. Ista
vetula tam deformis & turpis erat, ut no-
bis horrorem incuteret, suspicabanturque
nostri homines eam esse veneficam, quæ
causa fuit ut illa dimissa, juniorem cum
infante retineremus. Hunc locum appel-
lavimus Blondi ponit, hoc est, angulum
sanguinis.

Verum enimverò cum cognovisse-
mus barbarorū istorum furias & crude-
litatem, & quod nulla amicitia illos no-

bis adungere possemus : constituimus
inviti & præter voluntatem nostram, de-
inceps severius cum illis agere: ideoq; re-
versi, omnia vastavimus quæ in ipsorum
tentoriis erant, statimq; nos in nostras
naves recepimus.

Divitiæ ipsorum nec in auro, nec in
argento, nec in gemmis, nec in tapetibus
consistunt. Lintres habent pellibus bale-
narum & cervorum tectas. Canes ipso-
rum similes lupis sunt : nisi quod omnes
ferè nigri sunt. Habent & aliam supel-
lectilem, sed quam curare operæ preci-
um non fit.

Tandem cum in isto occidentali late-
re, quod Americæ subiectum & conti-
nuum est, ferè quindecim dies in ancoris
stetissemus : tertio die Augusti discessi-
mus, & quarto ejusdem, nostrum præfe-
ctum in litore orientali invenimus: ibiq;
bolide missa terram invenimus, quam
Annam VVarvvickan à nomine Comi-
tissæ appellavimus.

Nostro præfecto placuit, in hac insu-
la naves & duo aphracta onerari lapidi-
bus mineralibus quos invenisset : ut hoc
quasi symbolum primæ et secundæ navi-

gatio

III. &
III. Au-
gusti.

gati
in ha
meri
bus
mus
tum
nostr
xxi
addu
nas v
tis eff
cta o
benè
mitter
mus e
lius se
incog
cerent
Int
sula, al
alio ter
ginq
Noster
scendi
vigatio
secum
ad eos p

instituiamus
nostram, de-
: ideoq; re-
in ipsorum
in nostras

ro, nec in
in tapetibus
libus bale-
anes ipso-
quod omnes
iam supel-
peræ preci-

entali late-
in & conti-
in ancoris
ti discesi-
um præfe-
mus: ibiq;
is, quam
ine Comi-

in hac insu-
ari lapidi-
set: ut hoc
nda navi-
gatio

gationis solveret, eosq; qui vitam suam
in hac expeditione periclitati essent, pro
meritis suis remuneraretur. Tot labori-
bus exhaustis, divino beneficio incidi-
mus tandem in aurum tantam copiam, tan-
tumq; thesaurum, ut imitati diligentiam
nostri præfecti, à primo die Augusti ad
xxii invenerimus & terrestri itinere
adduxerimus ducenta dolia, quas Ton-
nas vocant, existimantes hoc pondus sa-
tis esse ad navem nostram & duo aphra-
cta oneranda: sperantesq; fore ut Deo
benè fortunante & Regia maiestate per-
mittente in posterum plus lucri facere-
mus ex tali beneficio, quod regionis il-
lius septentrionalis viscera, quæ hucusq;
incognita & abstrusa erant, nobis polli-
cerentur.

Interea dum commoramur in illa in-
sula, aliqui regionis illius incolæ, alio atq;
alio tempore secundum littus, sed è lon-
gino se nobis conspiciendos dabant.
Noster itaq; præfectus cupidus cogno-
scendi, quid cum illis, quos in prima na-
vigatione amisisset, actum esset: sumtis
secum paucis, quorū præsidio uteretur,
ad eos perrexit, et per signa quid sibi vel-

let, ostendit. Illi quoqꝫ ipsi primo adventu signis quibusdam nobis indicabant, tres de quinqꝫ illis nostris adhuc vivere, & se petere atramentum & papyrus, quæ ad illos deferrent: se intra triduum aut quatrimum redituros: nos verò credebamus fore ut eos quoqꝫ secum adducerent. Significaverunt etiam nobis se Regem habere, qui vocaretur Cacoughe, qui à servis succollantibus gestaretur: hominem esse quadratum & robustum, quiqꝫ longitudine & crassitie longissimum robustissimumqꝫ quemvis è nobis excederet.

Nos itaqꝫ papyri folium, atramentum & calamos illis dedimus. quæ tamen de nostris manibus accipere noluerunt: sed in terram poni iussu, nobis discedentibus sustulerunt. Idem perpetuò faciebant cum aliquid cum ipsis permutare volebamus, relinquentes tot res de suis, quot nobis in compensationem earum, quas à nobis accepissent, dare volebant. Quæ res argumento nobis fuit illos commercia agitare cum aliquibus populis vicinis, aut ab ipsorum regione hos non procul esse dissitos.

Qua-

C
bari
quo
stru
qu
suis
ciis
prim
gauc
ut ad
pelle
rum
præf
ibi ha
vem
C
tus il
ronib
res su
set: ac
didos
quàm
bis ut
ster p
suis c
sed an
rum e

no adven-
dicabant,
c vivere,
papyrus,
triduum
verò cre-
um addu-
bis se Re-
acoughe,
staretur:
obustum,
longissi-
is è nobis

umentum
tamen de
runt: sed
dentibus
faciebant
are vole-
suis, quot
n, quas à
nt. Quæ
commer-
ulis vici-
non pro-

Qua-

Quatriduo post aliquot ex illis bar-
baris reversi sunt, sed non eodem loco
quo illos vidimus: quæ res principio no-
strum præfectum summa lætitia affectit,
quum speraret fore ut hac vice aliquid de
suis audiret. Itaq; sumto navigio & so-
ciis aliquot, ad eos perrexit. Illi quam
primum præfectum conspicati sunt, in
gaudium effusi, signo dato monuerunt
ut ad angulum quendā insulæ illius ap-
pelleret, in quo in insidiis ingentem suo-
rum turbam collocarant. Noster verò
præfectus dolo intellecto, noluit diutius
ibi hære, signoq; illis dato ad suam na-
vem reversus est.

Cum aliquando præfectus noster lit-
tus illius regionis cum duobus myopa-
ronibus legeret, ea de causa ut in reditu
res suas melius & tutius disponere pos-
set: accidit ut conspiceret eminus tres can-
didos, qui tamen non minus astuti erant
quàm nigri ipsorum socii: innuentes no-
bis ut ad se accederemus. Præfectus no-
ster perpetuò sperans aliquid se posse de
suis cognoscere, appropinquavit littori,
sed animadvertit majorem numerum eo-
rum esse, quam aliàs fuisset, qui se post

D 5 cautes

cautes & colles occultarent. Hi tres planni, qui personam impostorū egregiè sustinere noverant, omnibus modis id agebant, ut nos è navi egressos ad se allicerent. Cum autem nos non moveremus, nec blando vel vultu vel sermone illos exciperemus, diligentius nobis innuere ceperunt, simulantesq; se nobis esse amicos, tres se solos & inermes esse monstrabant. Cum verò cernerent hæc omnia se frustra tentare, unus ex illis nobis obtulit carnem, quam posuit in ora litoris, existimans se hoc bolo nos allecturum & persuasurum ut in terram egrederemur, ut exinde nos compræhensos cibum suum facerent. Sed hanc illorum astutiam facilè subodorati, uncum illis projecimus, cui infixerunt carnem, eamq; ad nos pertractam obtulimus viro & mulieri, quos ceperamus: qui cibus, quoniam nostræ vivendi rationi nondum assueti erant, illis valde gratus accidit. Sic barbari isti, quanquàm se valdè callidos & astutos existimarent, sua tamen spe & opinione frustrati sunt.

Verum enimverò his minimè contenti: accidit ut unus eorum, qui se claudum

dum
lati
bus
ditu
injū
& i
solc
fore
mu
telli
sit
bon
tere
illiu
ped
pect
as fe
os s
eode
telis
Nos
glan
sit,
Atq
rum
bene

tres pla-
egiè sus-
id age-
se allice-
eremus,
ne illos
innuere
sse ami-
monstra-
omnia se
is obtur-
oris, ex-
rum &
eremur,
um su-
stutiam
projeci-
mꝑ ad
& mu-
quoni-
um as-
lit. Sic
allidos
spe &
ne con-
e clau-
dum

dum & elumbem simulabat, litori pau-
latim appropinquaret, & quasi se pedi-
bus sustinere non posset, sicubi iter impe-
ditum aut difficile erat, socii humeris se
injiceret. Tandem cum ad littus venisset
& in terra consedisset, socii ipsius, ipso
solo illic relicto, abierunt existimantes
fore ut nos ad eum capiendum venire-
mus. Sed præfectus noster, qui facile in-
telligebat quid monstri hîc aleretur, ius-
sit quendam ex militibus glandem è
bombarda versus hunc barbarum mit-
tere: quo facto, cum arena & glarea in
illius oculos insilirent, in momento in
pedes se conjecit, & instar vertagi, ne ex-
pectatis quidem sociis qui sibi suppeti-
as ferrent, ocysimè se eripuit, & ad fir-
os se contulit: qui cum se occultassent,
eodem momento cum arcubus, sagittis,
telis & fundis in apertum se dederunt.
Noster præfectus quadraginta circiter
glandes è tormentis manuariis mitti ius-
sit, quibus complures vulnerati sunt.
Atque hæc unica ratio est eos in poste-
rum in metu continendi, quandoquidem
benevolentia adjungi non possunt.

Hoc

Hoc totum est quod de nostris sociis
perquirere potuimus, & hoc responsum
est quod ad literas suas præfectus noster
accepit. Sed ex his callidis & malitiosis
technis facile intelligi potest, quæ natura
sit horum barbarorum, quos toties peri-
clitati sumus. Existimamus autem has
technas illos usurpasse ideò, ut recipere
per eas possent suos populares quos ce-
peramus.

MORES, VITA, VI- CTVS, HABITVS

HORVM POPV-
lorum.

Arbari isti, qui in illa regio-
ne habitant, sunt valdè ma-
gno corpore, bonæ propor-
tionis, colore adusto & simili
nostrorum rusticorum, qui ut vitam sus-
tentent et victum comparent, in locis ar-
dori solis expositis perpetuò laborant.

Capillos ferunt satis longos, & in ex-
tremo eos radunt lapide acuto aut instru-
mento instar cultri factò. Mulieres pro-
lixos crines alunt & duobus nodis laxis
con-

is sociis
ponsum
s noster
alitiosis
e natura
es peri-
tem has
ecipere
uos ce-

VI-
S

a regio-
dè ma-
ropor-
& simili
am sus-
ocis ar-
rant,
in ex-
instru-
es pro-
s laxis
con-

constringunt, qui illis in oculos incum-
bunt, secundum bina tempora : quod re-
liquum est nodo astrictum in cervicem
rejiunt. Quædam ex his acicula cutem
scarificant, lacerantq; mentum, frontem
et exteriorem manuum cutem, postea co-
lorem certum cæruleum, qui diu in his ci-
catricibus durat, superinducunt.

Cibo suo vel carniū vel piscium cru-
do utuntur : nisi quod aliquando sangui-
ne & pauca aqua, (qua postea pro potu
utuntur) coctum comedunt. Inopia a-
quæ utuntur glacie, quæ æquè dura est
ac lapis, qua tamen ita delectantur ac si
saccarum esset.

Deficientibus aliis cibis, manibus her-
bas regionis, in qua degunt, evellunt, e-
asq; devorant, non quidem delicatè appa-
ratas acetarii instar ad acuendum exci-
tandumq; languentem stomachum : sed
sine sale, oleo & aceto, & illotas : easq;
prorsus ut bestia rationis expertes ad se-
dandam famem devorant. Nullus illis u-
sus mensarum, scamnorum, sedilium, aut
mapparum : Vice mantilium ad exter-
gendos digitos lingua utuntur.

Canes ipsorum, ut diximus, lupos re-
ferunt,

ferunt, quos sub jugum missos aut nummellis inclusos (ut apud nos boves aut equos helciarios) & traheæ junctos, onera rerum sibi necessariarum supra glaciem vehere cogunt. Cum nullus eorum amplius usus est, eos maciunt et devorant.

Vestes gestant ex pellibus ferarum quas occiderunt, consutas ex earundem nervis vice filii. Omnibus feris, quas capiunt, pelles detrahunt, ex quibus faciunt certum genus vestis, quo hyemis rigorem & frigus, quod illis ferè perpetuum est, arcent.

In vestitu suo gestant capitium seu cucullum et caudam, quæ illis inter pedes dependet, quam ei donant, cui gratificari aut singularem amicitiae & benevolentiae significationem dare volunt.

Non solum viri, sed & foeminae gestant femoralia angusta & stricta, quæ integra & sine ulla partis anterioris scissura, à medio corpore seu lumbis ad genua usq; se porrigunt. Tibialia verò ex pellibus pilosis constant, quarum pilos ad pedes intrò vertunt: & bina aut ternaparia conduplicata gestant, præcipuè foeminae. His caligis recondunt cultros, si quos

si quos
alias
Os qu
mittu
rigitu
affigu
quo u
lia de
M
re sci
eme p
vertu
liceis
Fe
venat
ædibu
naviu
tur: in
his reb
Ha
lenaru
egnis
preolo
tigillis
abiegr
suta su
rum se
specta

si quos habent, acus item & aciculas & alias nugas quæ illis usui esse possunt. Os quoddam prælongum tibialibus immittunt, quod illis à calce ad genua porrigitur, ad quod extendunt tibialia, & ea affigunt uncino, qui in summo ossis est, quo utuntur loco periscelidum, ne tibialia decidere queant.

Magna solertia pelles cum pilis parare sciunt, quas & plicatiles reddunt. Hyeme pilos intrò ad pedem: æstate foras vertunt: neutro tempore aliis quàm pelliceis istis vestibus utuntur.

Feris, piscibus & animalibus, quæ in venatu capiunt, pro cibo, potu, vestitu, ædibus, lectis, caligis, calceis, filis, velis navium, & aliis rebus necessariis utuntur: in summa omnes divitiæ ipsorum in his rebus consistunt.

Habitant in tentoriis ex pellibus balenarum factis, quæ quaternis ramis abiegnis quadratis & in summo instar capreolorum fastigiatis & conjunctis, ceutigillis sustentur. Pelles ipsæ, quæ illis abiegnis tigillis injiciuntur, nervis consutæ sunt. Portæ seu ingressus tentorium semper versus meridiem aut solem spectant.

Habent

Habent & aliud genus tentoriorum, quod ex una pelle factum est ad arcendas pluvias, erectum lapidibus aut ossibus balenarū. Horum ostia similia sunt præfurniis: sed cum in his tentoriis non habitent, existimo eos his uti ad tegendum se, cum piscatum aut venatum exercent, eaq; illic relinquunt quoad necessitas postulat.

Arma illis sunt arcus, sagittæ, tela, fundæ. Arcus ligneos habent longitudine ulnæ, quos nervis exterius vinciunt firmissimè, sed sine glutino. Chordæ arcuum item ex nervis sunt: sagittæ ex tribus partibus constant, nec duos quadrantes longitudinis habent: duabus pennis alatæ & ossibus inferiore ac superiore parte armatæ sunt. Tres differentes cuspides jaculis suis præfigunt: quarum una est lapidea aut ferrea, cordis figura: altera ossea, cuspide hamata: tertia etiam ossea, sed anceps & utrinque acuta. Veruntamen nisi è propinquo emittantur, graviter accidere non possunt. Duorum generum habent jacula: quorum unum in summo habet multas osseas furculas, sicut & in medio, habentq; certum quoddam

dam
brant
est mu
ceps,
existi
lum et
Du
corio i
los int
est. Ej
pere x
tenuia
maliur
ctum e
us tant
tum rer
Præ
utuntur
endis: s
hil certi
Non
& dom
rum frig
vestitus
hæc in e
us vulpi
stigium

riorum,
ad arcen-
aut ofsi-
nilia sunt
oriis non
ad tegan-
atum ex-
ad neces-

tela, fun-
gitudine
riunt fir-
dæ arcu-
ex tribus
adrantes
nnis ala-
ore parte
cuspides
una est
a: altera
m ossea,
erunta-
r, gra-
rum ge-
num in
culas, si-
n quod-
dam

dam genus instrumenti, quo illas vi-
brant & emittunt dexterrimè: alterum
est multò majus & fortius, habetq; os an-
ceps, quod utrinq; incidit instar gladii:
existimoq; hoc illis nocentissimum te-
lum esse.

Duùm generum naves habent: unum
corio intectum & multos ligneos circuli-
los intus habens, valdè affabre factum
est. Ejus generis unumquodq; potest ca-
pere xvi aut xvii homines. Vela benè
tenuia & consuta sunt ex visceribus ani-
malium quæ occiderunt. Alterum fa-
ctum est instar radii textoris: quod uni-
us tantum hominis capax est, unoq; tan-
tum remo indiget.

Prædictis instrumentis & machinis
utuntur in piscatu, venatu & feris capi-
endis: sed de ratione & modo utendi ni-
hil certi affirmare possum.

Non existimo ordinariam illis sedem
& domicilium in his locis esse, ad quo-
rum frigora repellenda ædificia ista &
vestitus ejusmodi non sufficerent. Ad-
hæc in eo loco, ubi casulas istas vel poti-
us vulpium latibula vidimus, nullum ve-
stigium semitæ aut tritæ viæ apparuit,
E aut

aut ullum aliud indiciū, quo colligi possit an habitaretur illa regio, an minus. Et sanè videntur mihi, cum in æstate piscationem aut venationem exercent, illa absoluta uno in loco, mutare sua tentoria et in alium locum transferre: cumq; tantum victus, quantum hyemi transigendæ sufficit, acquisiverunt: redire in eum locum, ubi suas sedes habent: idq; sterilitas terræ me credere facit.

Ferrum quoddam habent, quo jaculorum cuspides fabricant, item parvos cultros, & alia utensilia & instrumenta ad laborandum in suis navibus, quæ tamen sunt inhabilia & tractatu difficilia atq; ad usum inepta.

Credo illos commercium exercere cum aliquibus populis, cum quibus pro ea re qua abundant, ipsi ferrum permutando accipiant. Valdè delectantur rebus splendentibus & tinnientibus.

Qualem religionem colant, quam Dei cognitionem habeant, aut quæ idola adorent: pro certò dicere non possumus. Credo illos anthropophagos esse, hoc est, vesci carne humana. Vescuntur quidem

dem
am

aut
bus
auri
scas
rum
ipsis
scat.

I
sibi
fron
auro

R
later
mon
tect
arbo
gna
hic
aliar
ibi na
dem
pellis
cornu

colligi pos-
minus. Et
state pesca-
ent, illa ab-
tentoria et
cumq; tan-
tranligen-
lire in eum
idq; sterili-

quo jactu-
em parvos
strumenta
is, quæ ta-
difficilia

exercere
ibus pro
m permu-
tantur re-
ous.

quam Dei
idola ad-
possumus.
esse, hoc
ntur qui-
dem

dem morticinis & piscibus mortuis, eti-
am si foetorem cadaverum referant.

Nulla bestia aut reptile venenatum
aut noxium hîc reperitur, exceptis qui-
busdam araneis: quod multi pro signo
auriferæ regionis habent. Verum mu-
scas quasdam parvas alit illa regio, quo-
rum morsus tam acer est, ut locus ab
ipsis admorsus in continenti intume-
scat.

Innuebant nobis signis quibusdam
sibi vicinos esse aliquos populos, qui in
fronte & aliis corporis partibus laminas
auro splendentes ferant.

Regio harum angustiarum à duobus
lateribus valdè est excelsa, suntq; ibi
montes & rupes nivibus profundissimis
tectæ. Parum herbarum, quæ muscum
arborum referunt, producit: nulla ibi li-
gna sunt. Et ut in pauca conferam, nihil
hîc crescit, nihil ne radicum quidem aut
aliarum rerum, quæ aliis, quàm ipsis qui
ibi nati sunt, utiles esse possint. Sunt qui-
dem ibi cervi multi numero, quorum
pellis asinis nostris similis est: caput &
cornua longè excedunt magnitudinem

E 2 eam

eam quæ in nostris cervis cernitur: pedes
eorum magnitudine æquant pedes no-
strorum boum, suntq; crassitie octo pol-
licum. Sunt etiam ibi lepores, lupi, ursi
marini & omnis generis feræ.

Sicut autem regio sterilis est, ita & ho-
mines stupidi, bardi & sine omni inge-
nio sunt. In terra colenda & tractanda se
non exercent, sed contenti sunt rebus
quas sponte producit. Venatione vi-
vunt, & ferarum carne cruda vescuntur.
Potus est illis sanguis ferarum calidus,
nec aliud illis curæ est, quàm ut ventrem
expleant: in eoq; uno sita est ipsorum
foelicitas & summum bonum.

Ex multis conjecturis apparet, sæpè
magna fulmina incidere, & terræmotus
fieri in hac regione. Apparent enim sa-
xa montium & rupium loco motarum
& hinc inde dispersarum disiectarumq;
miris & præternaturalibus modis: id
quod, ut ego existimo, violento terræ
motu accidit.

Nulli fluvii, nullæ dulcis aquæ sca-
turigines in hac regione apparent: exce-
pta aqua ex nive liquefacta & solis vi ac
calore resoluta, qualis in æstate ferè esse
solet:

sole
app
non
Na
onil
con
erun
con
losa
crep
Qui
liqu
steaq
co co
statin
ca ca
tam c
ibi ea
orgy
quin
rent,
nulla
Ill
comm
aqua
merge
re, per

ir: pedes
edes no-
cto pol-
upi, urfi

ra & ho-
ni inge-
tanda se
t rebus
one vi-
cuntur.
calidus,
entrem
pforum

et, sæpè
emotus
nim sa-
otarum
arumq̃
lis: id
o terræ

æ sca-
: exce-
is vi ac
rè esse
solet:

solet: alterius aquæ nullum vestigium
apparet. Imo diligentius consideranti
non videtur ibi aqua aliqua esse posse.
Nam violentia frigoris, quæ in his regi-
onibus quovis tempore summa est, ita
concludit terram, ut scaturigo aquarum
erumpere nulla possit, sicut aliis in locis
contingit, ubi scaturigines illæ in rivu-
los abeunt, qui levi murmure per saxa &
crepidines in superficie terræ decurrunt.
Quin illa quoq̃ æstiva aqua, ex nivibus
liquefactis de montibus destillans, po-
steaquam in terram se diffudit, uno in lo-
co collecta stagnum efficit, quod tamen
statim à terra absorbetur. Cujus rei uni-
ca causa est glacies illa, quæ his in locis
tam densa est, ut ubi siccior terra apparet,
ibi ea interiorius usq̃ ad quatuor aut quinq̃
orgyias glacie concreta depræhendatur:
quin & saxa cum glacie tam arctè cohæ-
rent, media etiam æstate, ut nullo modo,
nullaq̃ vi divelli possint.

Illud itaq̃ efficitur, ut per causas jam
commemoratas cursus & scaturigines
aquarum impediti quò minus è terra e-
mergere possint, aliò cogantur se verte-
re, perq̃ venas suas redire ut in mare ex-

eant, propter summum illud frigus, quod
tamen calori in terra contento incremen-
tum præbet, ut ad alenda omnis generis
metalla sufficiat.

R E D I T V S D O - M V M.

Postquam navigia nostra di-
vite illa vena nuper inventa
oneravimus, cōstituimus re-
lictā illa regione domum re-
dire. Solvimus igitur oram ad quartum
diem Augusti, læti ac gaudio ob rem
tam prosperè gestam exilientes. Hæc e-
nim summa nostri desiderii erat, certò il-
lam regionem cognoscere, et quam com-
moditatem utilitatemq; præberet, explo-
rare.

I. Au
emb. *II.* Omni contentione & studio navigan-
di elaboravimus, ut ad diem x v i i. Se-
ptembris Angliam attigerimus, & tan-
dem in portum Milfordensem pervene-
rimus, ubi præfectus ad salutandam Re-
giam majestatem, & ut cognosceret ab
ea, in quo portu naves appellere vellet, à
nobis discessit.

Post-

us, quod
cremen-
s generis

stra di-
inventa
mus re-
um re-
artum
ob rem
Hac e-
ertò il-
n com-
explo-

vigan-
II. Se-
& tan-
rvene-
m Re-
ret ab
ellet, à

Post-

Postquam ad Regiam majestatem
pervenit, incredibili lætitia est exceptus:
cumq; amplissimè de sua navigatione re-
tulisset, jussus est à Regina naves & quæ
in his essent, Londinū regni metropolim
adducere. Quo factò, cum ad fluviū Ta-
mesim pervenissemus, summa gratulati-
one & maximo gaudio excepti fuimus.

Sylvestris ille & mulier cum infante,
quos ex illa barbara natione adduxi-
mus, Reginae fuerunt oblati: omniumq;
præcipua expectatio erat, fore ut in ad-
ventu suo aliquos insolitos gestus ede-
rent: sed suo more semper quietos se os-
tenderunt, nec ullum mutatae mentis si-
gnum dederunt, nisi quod admiratione
tangi videbantur ex insolito hominum
conspectu.

Signis quibusdam & ore etiam signi-
ficarunt, viri nomen esse Calichoe, muli-
eris Egnoge, & infantis Nutioc.

Vnæ illæ delitiæ & ludi, quos hic syl-
vestris edidit, cum esset Bristovii, hi fue-
runt, quod cum videret tubicinem præ-
fecti nostri equum conscendere, idem fa-
cere volebat, sed planè contrario modo,
facie ad caudam conversa. Delectari au-

tem maximoperè visus est, cum equum
crura in sublime jactare cerneret.

Quamdiu vixit Regina ei permisit,
ut omnis generis aves liceret illi in flumine aucupari, etiam cygnos, quorum
tanta in Tamesi copia est, ut totus pro-
pemodum ab his contegatur. Alioqui si-
ne permissu Reginae sub poena suspendii
id nemini licet.

Alebantur hi sylvestres suo more &
consuetudine, carne scilicet cruda. Acci-
dit aliquando ut occiderent damam, eam
devorarunt unà cum visceribus & ex-
crementis.

Non potuere in vita diu conservari.
Nam brevi post adventum nostrum vir
& mulier mortui sunt, relicto infante
XIIII aut XV annorum.

Nobis quidem Deus Opt. Max. sua
gratia affuit, ut non nisi duos è no-
stris amiserimus, quorum unus morbo
victus è vita decessit: alter è navigii fo-
ris procellæ vi impulsus, in mare decidit,
ubi piscibus esca factus est.

Duo quoque aphracta in nostro reditu
aberrarunt, unum ad XXVII mensis Au-
gusti, alterum ad XXXI, idque propter
tempe-

n equum
et.
permisit,
illi in flur-
quorum
otus pro-
liquisi-
ispendii

more &
a. Acci-
am, eam
& ex-

servari.
rum vir
infante

ax. .ta
os è no-
morbo
gii fo-
ecidit,

reditu
is Au-
ropter
empe-

tempestatem & tenebras, quæ tum inci-
derant. Veruntamen alterum Bristovii
Dei beneficio appulit: alterū verò, quod
Scotiam versus iter tenuerat ut Iermu-
tham iret, postea non comparuit.

Atq; hæc summa est earum rerum,
quæ nobis in hac nostra navigatione
memoratu digniores occurrerunt: cæ-
tera tempus docebit, cum ulterius pro-
gredi Regiæ majestatis jussu nobis lice-
bit.

Illud ad extremum addere placuit, ex
hac Forbisseri navigatione, quam in has
septentrionales regiones suscepit, intelli-
gi posse, quantoperè veteres à vero aber-
rarint, qui duas zonas circulis polaribus
inclusas, ob ingens & perpetuum frigus,
coeliq; asperrimam intemperiem, inhabi-
tabiles esse crediderunt. Nam nos Dei
beneficio planè diversum asseuerare pos-
sumus, nimirum non solum habitabiles,
sed etiam habitatas esse ab hominibus, li-
cet sylvestribus, bardis, stupidis, indomi-
tis ac rationis usu carentibus. Et quanq;
illæ septentrionales regiones perpetuis
nivibus & glaciibus obductæ sint, so-
lisq; radii ob debilitatem, & quia à terra

non refringuntur, illas dissolvere non possint: nihilominus tamen Deus Opt. Max. qui dedit hominibus terram inhabitandam, sua infinita & admiranda bonitate & potentia eas quoque regiones, quæ falso habitari non posse credebantur, ita temperavit, ut homines ibi durare possint: eaque illic germinare & crescere iussit, quæ animantibus illic degentibus ad vitam sustinendam necessaria & utilia essent.

F I N I S.

AD LECTOREM.

NE aliqua pagella hinc vacaret, quædam ex Iovio, Longolio & Lullo adiecimus, quæ historiam illam novi orbis jucundiores efficere. Tu igitur Lector his fructe & vale.

IOVI

N prodan
Ligur
erudite
appare
gloria
terraru
oribus
nobis a
ex Hisp
qui par
stus, eac
væ terra
nos qua
na susce
(ut cred
absorpti
& aliqu
bales ap
dam mis
liquerint

IOVIVS LIB.

XXXIII.

Non ineptum hoc loco fore existimaverim, si qui hæc repererunt, tanquam publica laude dignissimi, memoriae prodantur. Nam postquam Columbus *Columbus.* Ligur admirando ingentis animi captus, eruditoq; iudicio vir, & uti quibusdam apparet, Hercule Græco inusitatae famæ gloria major & illustrior, alterum propè terrarum orbem vasto atq; intentato prioribus seculis Oceano, ad Occidentem nobis aperuit. Non defuere alii atq; alii ex Hispanis, eo apud Hispalim defuncto, qui pari æmulatione laudis, & spe quæstus, eadem littora sequuti, ultiores novæ terræ quam Pariam vocabant, terminos quærerent, dispari quidem Fortuna suscepti cursus, quum nonnulli eorū (ut credi par est) immenso inexploratoq; absorpti Oceano, nusquam apparuerint, & aliqui ab Anthropophagis, qui Canibales appellantur, capti comestiq; fœdæ miserabilis audaciæ memoriâ reliquerint. Ea terra æquatori subiecta (ut
suo

ere non
us Opt.
am inha-
anda bo-
egiones,
edeban-
bi dura-
& cresce-
legenti-
flaria &

M.

et, qua-
ullo ad-
i orbis
Lector

OVI.

suo loco memoravimus) à Gaditano fre-
to rectà inter occidentem atq; meridiem
navigantibus, emenso bis mille amplius
leucarum itinere, occurrit, frondoso in-
gentium rupium promontorio, tanquã
rostro Oceanum proscindens : nam æ-
quis lateribus littora infinito tractu,
hinc ad occidentem, illinc ad meridiem
immensis adhuc spatiis extenduntur. Sed
post Columbum, tres ante alios ex Hi-
spania, felici ausu, & rebus gestis maxi-
mè clari & memorabiles extiterunt. Fer-
Cortesium. dinandus in primis Cortesius, qui in po-
stremum occidui littoris sinum delatus,
ad Mexicana regna terrestri itinere con-
tendens, subactis Indis, Themestitana
urbe potitus est, quum fabricatis navigi-
is, eam urbem falso in stagno positam, æ-
dificiisq; & incolarum frequentia Vene-
tæ urbis instar admirabilem, multis pro-
sperè factis præliis expugnasset. Mexi-
canæ genti, superis vivos homines, sed
maleficiis damnatos, immolare fas est,
placariq; numina humano sanguine cre-
dunt, & post mortem non interire ani-
mas persuasum habent, ut credi par est,
ex disciplina superstitioneq; Druidarū,
quorum

ditano fre-
meridiem
e amplius
ondofo in-
o, tanquā
: nam æ-
o tractu,
meridiem
untur. Sed
os ex Hi-
tis maxi-
runt. Fer-
ui in po-
delatus,
ere con-
nestitana
s navigi-
itam, æ-
a Vene-
ltis pro-
c. Mexi-
nes, sed
fas est,
ine cre-
ire ani-
par est,
uidarū,
uorum

8
quorum summa authoritas antiquissi-
mis temporibus in Gallia pariter atque
Britannia viguisse constat. Ita ut Corte-
sio non omnino difficile fuerit, subactam
armis gentem per se ingeniosam & doci-
lem, tormentorumq; miraculo terrefa-
ctam, ad Christi cultum, abdicatis idolo-
rum superstitionibus, traduxisse: literas
enim jam nostras admirantur & luben-
ter discunt, rejectis hieroglyphicis ima-
ginibus, quibus annales conscribere so-
lebant, variis picturis regum suorum
memoriam posteris tradentes. Quorum
annalium volumen ex perpetuis, sed in-
trorsus complicatis foliis confectum, ti-
gridisq; maculoso tergore protectum,
vir illustris Franciscus Covos, Cæsaria-
ni scrinii magister, mihi dono dedit. Me-
xicanos pro rege suo & pro libertate di-
micantes, nulla res magis exterruit, quā
equestris turmæ impetus, quum equitem
integrum esse animal Centauri specie
putarent. Sed postquā equi duo Indi-
cis confossi sparis, mactatiq; clavarum
ictibus conciderunt, depræhensio errore,
detracta statim equis coria, usq; adeo ex-
actè tomento repleverunt, ut vivorum
effigiem

effigiem repræsentarent, & in templo
tanquam admirabilis rei spectaculo sus-
penderent. Cæterum Cortesius è Mexi-
cana regione per occidentalem lineam
terrestri itinere profectus, non longè ab-
esse maria ab incolis didicit, paucisq; die-
bus ad littus exterioris Oceani peruentū
est, unde, si classes adessent, peti posse cō-
sideret per Antipodas, Sinarum regna,
Catainasq; oras ad orientem nostrum,
jampridē aditas Lusitanis, à quibus non
longè, in eo tractu, beatæ multo aroma-
te atq; unionibus Molucchæ insulæ, sub
æquinoctiali linea sitæ esse dicerentur.
At Cortesio perpetuis Hispanorum hi-
storiis celebrato, claritate nominis æqua-
ri potuit Blascus Nonius, nisi turpissimo
vitæ exitu, pristinæ laudis decus obscu-
rasset. Ab hoc enim diu pervagante Pa-
riæ terræ, & Darienæ regionis littora, re-
pertus est isthmus ad Vrabanum sinum,
quo duo ingentia maria dirimuntur. A
Comogro siquidem ingentis amnis ostio
Darienisp; littore, per inaccessos prope
montes, monstrantibus iter indigenis,
Blascus summa juga tenuit, & subjectū
in aduerso littore vastissimi pelagi sinum
conspice-

con
sima
ctæ a
lent
Blas
plus
centi
Ocea
gleri
densi
tris, f
nisi n
nostr
tæ ac
ctæ s
Blasc
bus d
quatu
utroq;
portu
etiam
divo l
ra aur
animu
rum e
mnatu
cle, eo
quod

Blascus.

in templo
statulo sus-
us è Mexi-
em lineam
longè ab-
ucisq; die-
i peruentū
ti posse cō-
um regna,
nostrum,
uib; non
to aroma-
nsulæ, sub
icerentur.
orum hi-
nis æqua-
irpissimo
us obscu-
gante Pa-
ittora, re-
n sinum,
untur. A
nnis ostio
os prope
digenis,
subjectū
gi sinum
conspe-

conspexit, in quo auri & unionum ditis-
sima regna reperta sunt, atq; item cōspe-
ctæ aditæq; aliquot insulæ earū rerū opu-
lencia insignes. Itaq; invēto multo auro,
Blascus breviorē transitū quærens, non
plus inter se distare diversa maria quā
centū milliaribus depræhendit, sicuti in
Oceanis decadibus Petrus Martyr An-
glerius scitè refert, verum itinere adeo
densissimis nemoribus & abruptis pe-
tris, frequentibus fluviiis impedito, ut nō
nisi magno cum labore periculoq; illac
nostri permeent, quum passim inhospita
ac insidiosæ gentes venenatis instru-
ctæ sagittis occurrant. Quibus de causis
Blascus eius tractus regulis, aut muneribus
delinitis, aut cruenta acie subactis,
quatuor castella, ut commeantibus ab
utroq; mari tutissimus esset receptus, op-
portunis intervallis constituit, ædificata
etiam classicula in proximo portu, cui
divo Michaëli nomen fuit. Cæterum di-
ra auri sitis noviq; imperii libido, Blasci
animum non multo post occupavit, eore-
rum exitu, ut affectati regni crimine da-
mnatus, capite plecteretur. Indignus, her-
cle, eo supplicio, nisi perfidiose defecisset
quod ad lavam longo tractu Peruana
& Cu-

& Cuscana regna auro & gemmis sca-
tentia, successoribus Almagro atq; Pi-
zarro demonstrarit. Ibi enim ferunt nul-
lam aliam, quàm solido ex auro privatis
in domibus vasorum omnis generis su-
pellectilem reperiri. Montium rupes in-
genitis adamantibus, præcipueq; sma-
ragdis, & cyanis & carbunculis colluce-
re, flumina propè universa auream are-
nam trahere. Solum fecunditate rerum
omnium incredibili, & perpetuo ferè
Autumno florere. Ex mira quoq; cœli
clementia, homines integra valetudine,
seculi ætatem implere, sic, ut intempesti-
va mors Blasci videri possit, quo autho-
re, tanta, ut diximus, vis auri & gemma-
rum in Cæsaris ærarium deferatur. Sed
supra Cortesiũ & Valschum, portentosa
navigatione inclytus fuit Magalanes
Lusitanus exul, qui auspicio Cæsaris al-
terum Pariaë terræ littus in orientem ob-
versum quinq; navium classe percurrit,
legendoq; oram, prætervectus lineam
capricorni atq; ostia immensi Argentei
fluminis, uti Hispani vocant, ferorum gi-
gantium instar prægrandes homines bel-
luarum pellibus confectos reperit. Nec
multum

gella-

multu
antar
fauce
conje
lac irr
les, e
tractu
gus de
lege de
cumflu
tur. Ac
tur, sui
nem ex
plagam
rigente
in ea co
conting
quum p
guido fu
designer
groq; re
circume
rem & s
nusquam
mè præb
lineam M
les sempe

nmis sca-
o atq; Pi-
runt nul-
privatis
neris su-
upes in-
q; sma-
colluce-
am are-
rerum
uo ferè
q; cœli
tudine,
mpesti-
autho-
emma-
r. Sed
entosa
alanes
aris al-
em ob-
currit,
ineam
genœi
m gi-
s bel-
Nec
ultum

multum inde, uti avidè quærebat, prope
antarcticum circulum in anfractuosas
fauces audacter invecus est, non inani
conjectura judicans, novi orbis terras il-
lac irrupente Oceano esse permeabi-
les, eumq; profecto sinum non longo
tractu in apertum ad occidentem pela-
gus desinere. Neq; eum ratio ex naturæ
lege deducta fefellit, qua terra omnis cir-
cumfluente Oceano variis sinibus ambi-
tur. Ad lævam nivosa rupes spectaban-
tur, suis culminibus primam aëris regio-
nem excedentes. Eæ pertinebant ad eam
plagam perpetuo gelu (ut credi par est)
rigentem, quæ antartico subest. Sed nec
in ea cœli parte polus, uti apud arcticum
contingit, lucidiore aliquo astro notatur,
quum parvæ stellæ, nullo vel certè lan-
guido fulgore nitentes, polare punctum
designent, duabus nubeculis stabili pi-
groq; rotatu immobilis poli sedem ita
circumeuntibus, ut Vrsæ nostræ teno-
rem & speciem nautis observatoribus,
nusquam fallente magnetis usu certissi-
mè præbeat. Procedenti per occidentem
lineam Magellani, tortuosæ & inæqua-
les semper fauces occurrebant, mare atri-

F

tem

tem modò fluctuosum spumosisq; vortibus, & sævo mugitu reboans, modò tractabile & pigrum, prout objectis incideret cautibus, aut in latos sinus expansum deferberet, vario velorum flexu persulcabat, nusquam arctiorem sinum trium milliarium spacio, nusquam septem latiore nactus, quum à dextra depressiora littora arboribusq; vestita, nulla tamen apparente hominum cultura, ad lævam verò cuncta gelu horrentia, maximeq; scopulosa spectarentur, collucerent tamen ad dextrā excitati introrsus ignes ab incolis, ut de adventu novę classis proximis populis significarent. Cæterum Magellanes diu crebris orationibus sustentatos delinitosq; nautas, qui jam animos desponderant, quod neq; progredi neq; regredi, nisi incerta vitæ spe posse crederent, post vigesimum & septimum diem, ex quo sinum intrasset, in apertissimum vastissimumq; Oceanum eduxit, ad dextram vela deflectens, utpote qui terras ad antarcticum ultimæ continentis esse putaret, & ad lævam mitiora omnia se inventurum arbitraretur. Quando jam ad tropici capricorni circulum, &

ad

ad ips
Molu
sitas e
na & C
mensu
relinqu
censum
success
daq; et
prælia
gellane
duas in
perhibe
diametr
Discessi
to omni
no temp
mestri co
ad æquat
dem attig
ilitate ce
ambitus
Subuthar
ous Molu
ta rariori
igitis tan
sed Mag

isq̃ vorti-
ns, modò
iectis inci-
us expan-
flexu per-
sinum tri-
m septem
a depresi-
nulla ta-
ra, ad læ-
ia, maxi-
illucere
sus ignes
alsis pro-
Cæterum
nibus su-
jam ani-
progre
spe posse
eptimum
apertissi-
eduxit,
pote qui
ontinen-
itiora o-
r. Quan-
ulum, &
ad

ad ipsam æquatoris lineã rediret, sub qua
Moluccas, quas quærebat, insulas oïno
sitas esse didicisset. In dextra itaq̃ Perua-
na & Cuscana regna, totumq̃ illud im-
mensum Pariaë terræ occidentale littus
relinquebãtur, quod Blaschus post trans-
censum Vrabanum isthmum, Hispanis
successoribus, ad condenda regna, seren-
daq̃ etiam, propter auri sitim, intestina
prælia demonstrarat. Nihil, n. inde Ma-
gellanes terrarum usquam vidit, præter
duas insulas, quæ desertæ appellantur,
perhibentq̃ eas cosmographiæ periti, ex
diametri ratione Italici esse antipodas.
Discessit inde Magellanes planè cõsum-
to omni comœatu, lenissimis atq̃ his u-
no tempore perennibus usus ventis, tri-
mestri confecto cursu, obversis semper
ad æquatorẽ proris, non Moluccas qui-
dem attigit aromatum pretiosorum fer-
tilitate celebratas, verum immensi propè
ambitus insulas, Iavanam, Pornem &
Subutham, ipsa Britannia majores, è qui-
bus Moluccæ satis exiguæ, sed præstan-
tia rarioris aromatis insignes, incolarum
digitis tanq̃ propinqua monstrabantur.
sed Magellanes fatalis voti sui compos,

in limine qui eas viderat adire non potuit: cum Mauthane siquidem insulæ regulo, Suethani socii regis auspicio, ac edimicans occubuit: eiq; suffectus est Serranus, qui nihil commodius duxit, quam ab his insulis inhospitaq; terra perfidiosæ gentis protinus excelsisse, quod sibi ad paucos redacto, numerosa bellicosæ ejus gentis manus justum incuteret metum, quoniam ferreis gladiis & præpilatis hastis uterentur. Verum dum adit regulos Serranus, amicitiasq; & fœdera jungere, ac Christianæ religionis cultum inducere contendit, et quod instituti erat, naturam & magnitudinem Moluccarum scrutatur, regulis uno consensu adversus peregrinos ad arma concitatis, in Bornæ insula captus, misereq; à sociis desertus est, qui insidias veriti publicam salutem novi ducis libertati & vitæ anteponendam censebant. Atq; ita cariophylli & cinamomi nucisq; myristicæ surculos ex natali solo colligentes, ut testimonii certam fidem referrent, ex quatuor navibus vetustate semicorruptis, duas magna cura, usi illarum armamentis, materia & clavis, refecerunt, Eurisq; vela-

dan-

dante
ciis ut
ut pra
& Sar
it, Ga
Cumer
lecuth
nis con
diis ob
promon
perato,
ad Hel
promon
amplius
mivivi
emenfi
barorum
ris sævit
læ præsid
multò po
Plegaph
redituq;
venit. Is
raculo fic
to, multa
daq; poste
deposuit:

non potu-
sulæ regu-
io, acie di-
s est Serra-
tit, quàm
a perfidio-
quòd sibi
bellicosæ
iteret me-
præpila-
m adit re-
& foedera
is cultum
tituti erat,
Molucca-
sensu ad-
citatis, in
sociis de-
olicam sa-
itæ ante-
ariophy-
æ surcu-
t testimo-
quatuor
tis, duas
entis, ma-
isq; vela
dan-

dantes incogniti Oceani immensis spa-
ciis usque adeò audacter se crediderunt,
ut prætervecti auream Chersonesum,
& Samotram, quæ Taprohana olim fu-
it, Gangeticiq; item sinus emporia, &
Cumerum promontorium, ac deniq; Ca-
lecutham superarint, nusquam à Lusita-
nis conspecti, qui Indicam oram præsi-
diis obtinebant. Inde verò ad Bonæspei
promontorium cursum habentes, eo su-
perato, dextrorsum per Æthiopie littora
ad Hesperides insulas contra Praxium
promontorium, altera tantum navi, non
amplius quàm viginti duo homines se-
mivivi pervenêre. Ibi qui totum undiq;
emensi orbis ambitum circuierant, Bar-
barorumq; mille insidias & omnem ma-
ris sævitiem evaserant, à Lusitanis insu-
læ præsidibus custodiæ traditi sunt. Nec
multò post tamen ex his Hieronymus
Plegaphæta Vicentius, voto pro salute
redituq; suscepto, ad Clementem Romã
venit. Is tan o subternavigati orbis mi-
raculo fidelibus testimoniis comproba-
to, multa nostris admiranda, observan-
daq; posteris, pictura & scriptis adnotata
deposuit: sic ut Magellanes nihilo felici-

or Blasco, sed inusitata laude præstantior, existimari possit, nisi inauditi antea freti faucibus adinventis, tantæ rei infirma adhuc fides famam elevarer, quum nemo hæcenus à viginti quinque annis eas fauces sedulo quæritans intravit aut viderit. Neque operæ pretium esse reor, ut à legentibus hoc loco & ad historiæ contextum properantibus, veniam deprecem, quod me ii tres viri, inclytis heroibus comparandi, ab instituto longius abstraxerint, quando eos omni laude ad perennem nominis famam exornandos putem, veterum Græcorum more, qui ingeniorum fecunditate & gloria pollentes, non ipsos modò admirandarum rerum & regionum inventores, sed minorum etiam artium opifices, carminum suorum præconiis, æternitati consecraverunt.

CHRI

CH

de reb
legati
imper
set, of
quas
rum re
bi ab
maret,
dam a
metallo
quicqu
etiam a
rent, ea
rumq
teriæ m
rostra, g
num per
Verum
vicit, eju

CHRISTOPHORVS
LONGOLIVS OCTAVIA.

no Grimoaldo S.

Onsumi hesternū diem ferē
totum cum Fr. Chærecato, vi-
ro, qui nec à literis nostris ab-
horreat, & multis magnisq;
de rebus à Pont. Max. ad Cæsarem sæpē
legatus sit. Is cū mihi multa de Cæsaris
imperii magnitudine atq; opibus narra-
set, ostendit ad extremum monstrificas
quasdam rerum species, quas ab Indo-
rum regibus ad Cæsarem missas, atq; si-
bi ab eodem Cæsare donatas esse affir-
maret. Eæ magna ex parte gemmæ quæ-
dam ampliores fuerunt, tam confusis
metallorum generibus, ut neq; discretum
quicquam in eis appareret, & multarum
etiā animantium simulacra exprime-
rent, eaq; non tam fortuito linearū colo-
rumq; concursu, quā ipsa extantis ma-
teriæ mole conformata. In iis erant anatū
rostra, gallicorum canum capita, pavo-
num pennæ, atque alia id genus pleraq;
Verum omnium admirationem facile
vicit, ejus quæ apud Indos religiosissimē
F 4 colitur,

præstanti-
diti antea
rei infir-
et, quum
p annis e-
ntrarit aut
esse reor,
d historia
eniam de-
lytis hero-
o longius
i laude ad
cornandos
ore, qui in
ia pollen-
darum re-
sed mino-
carmi-
æ-

CHRI

colitur, Furiae persona, non nativa quidem illa, sed hominum ingenio preciosè & affabrè deformata. Audisti enim purto, mira iis gentibus superstitione esse persuasum, Deam & Furiam sic mundi imperium inter se initio divisisse, ut illa coelitis, hæc inferis & manibus jus diceret: atq; ita fieri, ut dum hanc unam sibi placaram trepido metu cupiant, eam omni etiam divini cultus honore prosequantur. Ligna igitur ejus est persona, sed cui tenuissimum vermiculati operis emblema ita inductum sit, ut penicillo depicta, non gemmeis tessellis ornata videatur. Mentum, superiusq; & inferius labrum Cyanei lapilli segmentis enitent. Nasus, genæ, malæ, buccæ saphiri micis splendent. Supercilia à fronte tenui ex jaspide tenia distinguuntur. Frontem latior è smaragdo fascia præcingit, quæ secundum aures leviter demissa ad mentum usq; utrinq; porrigatur. Superiora rutilo jaspidis nitore collustrantur. Os hians dentes ostentat quatuor, latos, continuos, candidos, ac item duos, qui rictum hinc atq; hinc claudant, exertos, nec aprugnis absimiles. Eburnei quoq; oculorum

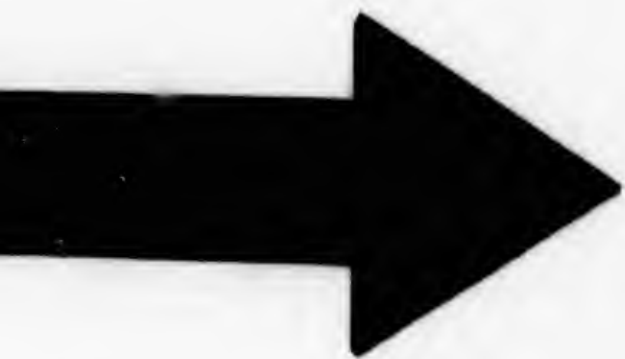
lor
tur
red
nen
ad
sub
la
qui
stra
tis,
dior
viser
& op
lis fa
mun
Furi
ro ter
tis ut
leo, p
tame
ste

lorum orbes, ex electro ruffa fenestran-
tur pupilla, speculi vim tam absolutam
reddente illa, ut totam hominis imagi-
nem exprimat atque repræsentet. Quæ
ad superciliorum & nasi commissuras
subsidet lacuna, ea verò eburneola bul-
la expletur. Tempora autem iisdem
quibus oculi, electrinis speculis illu-
strantur: sed teretibus iis, non orbicula-
tis. Auriculæ pro personæ merito gran-
diores ex jaspide effulgent. Capino res
visenda quidem illa, sed structura potius
& opum magnitudine, quàm ulla libera-
lis faciei dignitate. Mihi quidem ut pri-
mum ejus spectandæ potestas facta est,
Furiam videre sum visus, aspectu barba-
ro tetram & horridam, ore hianti, exer-
tis utrinq; dentibus, colore partim cæru-
leo, partim viridi, partim rutilo, nec eo
tamen usquam satis florido, sed vel au-
stero, vel diluto, vel pingui, vel eti-
am, quod umbrarum concur-
su evenit, obscuriore
& ingrato. Va-
le.

F s

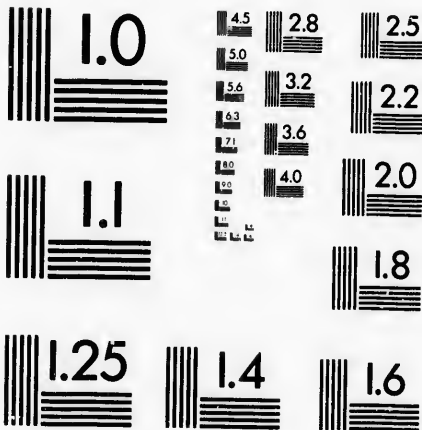
ANTO.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

ANTONIUS LVL-
LVS HISPANVS.

INdorum gens illa novi orbis
(quem Columbus primum
Ferdinando & Isabellæ Re-
gibus Hispaniarum Buxolæ
beneficio investigavit, & sub Carolo V.
Imp. postea magnis laborib. Hispani cū
Cortesio, Valboa, Pizarro & aliis duci-
bus regno Hispaniæ addiderunt) præter
figuram nihil planè habuisse humanita-
tis comperta est: nullum pudorem, nul-
lam amicitiam, nullam fidem. Nam (pau-
cis aliquot principibus eorum demtis,
quos oratione usos ferunt et rationibus).
cæteros à beluis differre nihil dixeris,
præter faciem: quanquam & hanc ipsam
miris modis deformant, ne homines esse
videantur, sed serpentes potius aut cro-
codili. Feris omnibus truculentiores, oc-
cisorum in bello hominum membra pal-
pitantia mordicus depascunt, sangui-
nemq; sugunt ex iisdem corporibus, vul-
tuum in morem: quod neq; lupi neq; fe-
rarum genus ullum sic in suam similitu-
dinem meditatur; & fabulæ instar vide-
ri

VL-

vi orbis
primum
llæ Re-
Buxolæ
rolo V.
pani cū
is duci-
præter
manita-
n, nul-
n (pau-
dentis,
nibus).
ixeris,
c ipsam
es esse
ut cro-
res, oc-
ora pal-
anguis,
is, vul-
eq fe-
nilitur
r vide-
ri

ri posset, nisi tam multis testimoniis jam
esset roboratū. Et quia nihil est tam hor-
ridum et insuave, quod consuetudine non
aliquando mitescat et tanq̃ maceretur: iis
qui regionem illam (etiam ex Hispanis)
subegere, nescio quid profecto affricue-
runt feritatis et sævitiae: ut quidam inter
eos reperti sint (sive exemplo moti, sive
ærumnarū mole oppressi) à magnis sce-
leribus & immanitate p̃ix se continen-
tes: facti cupidi, rapaces, seditiosi perin-
de atq; ipsi incolæ. Et ne feces populi cō-
memorem, primi ipsi duces, qui Perua-
nam illam terram cepere, et in illa guber-
nanda sibi succedere, nōne mutuis ce-
dibus omnes ferè confecti sunt: Nam
Franciscus Pizarrus suffocavit Alma-
grum: Pizarrum necari fecit filius Al-
magri: hunc postea Vasca jugulavit:
Vascam cepit Blasco: hunc in prælio in-
terfecit frater Pizarri. Adeò corrumpun-
tur illic mores: sive id accadat exemplo
incolarum, sive à coeli natura, sive ab au-
ri atq; argenti copia, quæ oblata passim
reddit attonitos & extra ipsos, homines
alioqui cupidos & avaros.

TEA OΣ. Tῶ ἡῶ δόξα.

NORIBERGÆ
*Imprimebatur, in officina Ca-
tharina Gerlachin, & Hare-
dum Iohannis Mon-
tani.*

ANNO
CIC ID XXC.

Ca-

